

2017

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

No. 110

**WET VAN 15 NOVEMBER 2017, TOT VASTSTELLING VAN DE 08- STE
AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN
VOOR HET DIENSTJAAR 2017 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN
HANDEL, INDUSTRIE EN TOERISME.**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat de Surinaamse begroting bij Wet dient te worden vastgesteld;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande Wet.

Artikel 1

De 08-ste afdeling van de begroting van de uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2017 betreffende het MINISTERIE VAN HANDEL, INDUSTRIE EN TOERISME wordt als volgt vastgelegd:

TITEL I.: OPERATIONALE UITGAVEN:

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag
610	Lonen en Salarissen	23,896
611	Sociale Premies	2,356
612	Gebruik van goederen en diensten	4,598
615	Schenken en Bijdragen	20
616	Sociale Uitkeringen	80
	Totaal Lopende Uitgaven	30,950
	Kapitaal Uitgaven	
620	Inventaris	508
621	Transportmiddelen	972
	Totaal Kapitaal Uitgaven	1,480
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	32,430

TITEL II.: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Code	Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling	Bedrag
0707	Ontwikkeling Industriële Sectoren	28,500
0708	Ontwikkeling Diensten Sectoren	11
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	26,105
0749	Ontwikkeling innovatie eco systeem	2,150
0750	Ontwikkelen beleid Intellectueel Eigendom	1,000
1409	Internationaal Handelsbeleid	3,350
0751	Investeringsfacilitering	0
0752	Internationale Economische Betrekkingen en Financiering	0
0753	Economische planning en ontwikkeling	375
0754	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	950
0243	Beleid Economische Controle	300
0755	Beleid Interne Markt	200
1307	Beleid economische Wet & regelgeving	0
0613	Communicatie beleid	200
0244	Beleid Institutionele Versterking	25
	Sub-totaal	63,166
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	2,500
0928	Suriname Business Forum (SBF)	900
0960	Subsidie Stichting Toerisme Suriname (STS)	1,750
0962	Stg. Suriname Hospitality and Tourism Training Center	375
0963	Promotie Kosten en Toerisme Planning	500
	Sub-totaal	6,025
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	9,846
	Sub-totaal	9,846
	TOTAAL PROGRAMMA'S	79,037

TITEL III: MIDDELENBEGROTING**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Ontvangsten	Bedrag
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen	296
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven	900
53132	Justeerloon (Ijkgelden)	356
53153	Diverse Ontvangsten	2
53145	Bestekkosten	2
53151	Lucht accommodatie vergoeding	800
	Totaal Niet Belasting Middelen	2,356
	Leningen	
54101	CUS - IDB Lening	25,000
54107	IsDB-Lening	26,000
	Totaal Leningen	51,000
	Totaal Middelen Ontvangsten	53,356

TITEL IV: PARASTATALEN (Overheidsinstellingen)

- N.V. Hotelmaatschappij Torarica
- Stichting Toerisme Suriname (STS)
- Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)
- Surinaams Standaarden Bureau (SSB)
- Suriname Business Forum en Suriname Business Center (SBF/SBC)

Artikel 2

1. Deze Wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van 01 januari 2017.
3. De Ministers van Financiën en van Handel, Industrie en Toerisme zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 15e november 2017,**DESIRÉ D. BOUTERSE**

Uitgegeven te Paramaribo, de 12e februari 2018
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM

WET VAN 15 NOVEMBER 2017, TOT VASTSTELLING VAN DE 08- STE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2017 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN HANDEL, INDUSTRIE EN TOERISME.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De missie

Het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme heeft een visionaire en leidende rol in duurzame en innovatieve economische ontwikkeling gericht op verhoging van het nationale en internationale concurrentie vermogen van Suriname, voor welvaart en welzijn van de totale bevolking.

De visie

Binnen 5 jaar zal het Ministerie een transformatie ondergaan:

1. Naar een innovatief, professioneel en transparant Ministerie;
2. Middels gericht beleid ter stimulering van innovatieve en concurrerende ondernemingen;
3. Door voorwaarden te scheppen voor het diversificeren van de economie en verhogen van de productiviteit;
4. Door het faciliteren van export en het versterken van economische diplomatie;
5. Middels het bewaken van eerlijke marktwerking;
6. Middels Inclusion: spreiding inclusieve private sector ontwikkeling.

Uitgaande van de Staatsbesluiten "Taakstelling Departementen" S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017 en S.B. 2017 No. 22 d.d.20 februari 2017 zijn de volgende taken vastgesteld voor het Ministerie:

1. de bevordering van de binnen- en buitenlandse handel, waaronder het import- en exportbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
2. de aangelegenheden van handelspolitieke aard en het verlenen van invoer-, uitvoer- en deviezenvergunningen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
3. het beleid inzake beheersing van de kosten van levensonderhoud en het toezicht op handels-, industriële- en dienstverlenende activiteiten;

4. de vaststelling en beheersing van en de controle op prijzen, alsmede op de kwaliteitsnormen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
5. het industriebeleid en de bevordering van de industriële sector, met nadruk op de exportgerichtheid van deze sector;
6. het ijkwezen en de waarborg van het gehalte van al dan niet bewerkt goud en zilver;
7. het beleid ten aanzien van en de bevordering van ambachtelijke industrieën;
8. het beleid ten aanzien van de industriële en intellectuele eigendommen ter bevordering van economische groei en ondernemerschap.
9. het ondernemerschapsbeleid en het innovatie beleid in de ruimste zin des woords, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
10. het monitoren en bevorderen van het concurrentievermogen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
11. het toerisme en alle met deze aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover die niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen zijn.

De grondslag voor het uit te voeren beleid van het Ministerie Handel, Industrie en Toerisme zal in 2017 gebaseerd zijn op:

1. De taken die het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017);
2. De nieuwe beleidsinzichten van de regering Bouterse-Adhin in de jaarrede en de dienovereenkomstig door het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme geformuleerde missie, visie en doelstelling;
3. Het Stabilisatie-en Herstelplan 2016-2018;
4. Het adviesrapport Integrale toetsing Bedrijfsmodel :Ministerie van Handel & Industrie middels de Performance Excellence Level 1 Scan For The Public Sector;
5. Het Ontwikkelingsplan 2017-2021 zoals goedgekeurd door De Nationale Assemblée van de Republiek Suriname;
6. Ministerie van Handel, en Industrie en Toerisme, Beleidsnota 2015-2020;
7. Een Nationale Groei Strategie voor Suriname 2015-2020, Rapport van Competitiveness Unit Suriname.

8. De geïdentificeerde VN Sustainable Development Goals (SDG's) waaronder de primaire SDG's die van toepassing zijn op het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme zijnde:
1. SDG doel 8: Goede werkgelegenheid en economische groei: Het bevorderen van duurzame, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.
 2. SDG doel 9: Innovatie en goede infrastructuur: Het bouwen van een veerkrachtige infrastructuur, het bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisatie en innovatie.
 3. SDG doel 12: Verantwoord gebruik van hulpbronnen: Zorgen voor duurzame consumptie- en productiepatronen.

Hoewel alle 17 SDG's relevant zijn voor het te voeren beleid van het ministerie houden de 3 bovengenoemde direct verband met de taakstelling van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme.

Om de gewenste beleidsvisie uit te voeren heeft het Ministerie voornemens om de organisatiestructuur te herstructureren naar 2 directoraten namelijk het directoraat Industrie en het directoraat Handel en Toerisme. Daarnaast is een noodzakelijke voorwaarde voor succesvolle uitvoering van het economisch beleid:

- a. De modernisering van het institutioneel- en wettelijk kader ter verbetering van het ondernemings- en investeringsklimaat, het ontbreken van adequate economische wet- en regelgeving resulteerde steeds in een middelmatige groei, welke wordt weerspiegeld door lage internationale rankings;
- b. Het ontwikkelen van een centraal HRM beleid voor het totale Ministerie dmv het Baldrige Excellence methode ter versterking van de uitvoeringscapaciteit

In de afgelopen decennia is het versterken van het particulier (economisch) initiatief in de Surinaamse economie een steeds terugkerend thema en dit strategisch doel wordt gezien als een alternatief voor een door de overheid gedomineerde economie. Wat in feite bedoeld wordt is het streven de particuliere investeringen en ondernemingen in de niet-mijnbouw en gerelateerde industriële sectoren te bevorderen. Immers, in de mijnbouw zijn particuliere (buitenlandse) ondernemers altijd dominant geweest en heeft het particulier initiatief hierdoor altijd de Surinaamse economie gedomineerd. Verdere operationalisering van deze strategisch gedachte is dus nodig uitgaande van een empirische en professionele analyse van de heersende situatie en de opties voor versterking van het particulier initiatief in de economie. Dit zal het stellen van concrete en realistische doelen bevorderen en monitoring en evaluatie van de uitvoering mogelijk maken. Maar bovenal moet begrepen worden dat dit streven onderdeel is van een bredere ontwikkelingsstrategie die de versnelde ontwikkeling van Suriname mogelijk moet maken. De diepgaande veranderingen die nodig zijn op vele gebieden, alsook de complexiteit van deze onderling gerelateerde processen vereist consensus over een nationaal strategisch plan. Zo een strategische plan moet de mogelijkheid scheppen voor

verschillende actoren om tegelijkertijd in hun eigen omgeving maar ook middels gezamenlijke actie de doelen en actieplannen die aangenomen zijn uit te voeren. In dit proces heeft het Ministerie, gezien haar taakstelling, de opdracht de speerpunt te zijn in dit proces: *het Ministerie is verantwoordelijk voor de economische ontwikkeling en de zorg voor het marktgebeuren en het bevorderen van de Handel, Industrie en de Export in de breedste zin des woords.*

Teneinde Suriname op het welvaarts- en welzijnsniveau te brengen dat ons land toekomt, is het cruciaal dat wij ons Economisch Beleid herdefiniëren en herinrichten. De regering en meer in het bijzonder het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme zal de richting geven voor economische ontwikkeling van ons land, door het ontwikkelen en uitvoeren van een 'Nationale Groeiagenda'. Vanuit een duidelijke visie voor een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling zal de Economische Transformatie en versterking van het Nationaal Concurrentie Vermogen ter hand genomen worden. Gezien de huidige uitdagingen in de economie is dit een cruciaal moment voor het initiëren van beleid voor economische transformatie.

De voorgestelde aanpak: een 'Groeï Agenda', door de Competitiveness Unit Suriname heeft aan de hand van de Nationale Competitiveness Suriname 2014-2018 vier prioriteitsgebieden vastgesteld voor het maximaliseren van het ontwikkelingspotentieel van Suriname.

Het beleid van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme zal in 2017-2025 zich concentreren op deze 4 prioriteitsgebieden met het doel de economische verdien capaciteit i.c. verhoging van productie, handel en export tbv economische groei te bevorderen. Om de invulling van de 4 prioriteitsgebieden gestalte te geven heeft het Ministerie haar beleidsgebieden uitgebreid naar 16 en waar nodig bestaande beleidsgebieden geïntegreerd in nieuwe beleidsgebieden.

De 4 prioriteitsgebieden zijn gericht op:

1. Initiëren van **Economische Transformatie**;
2. Verbeteren van het **Ondernemingsklimaat**;
3. Verbeteren van het **Nationaal Concurrentievermogen**;
4. Bevorderen van **Sociale Vooruitgang**

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de nieuwe beleidsgebieden onder de 4 prioriteitsgebieden

Schematische weergave van prioriteitsgebieden met nieuw beleidsgebieden

		KERNGEBIEDEN			
		<i>Initiëren van Economische Transformatie</i>	<i>Verbeteren van het Ondernemingsklimaat</i>	<i>Verbeteren van het Nationaal Concurrentievermogen</i>	<i>Bevorderen van Sociale Vooruitgang</i>
	Ondersteunend beleid				
1	Ontwikkeling industriële sectoren	X	X	X	
2	Ontwikkeling Diensten Sectoren	X	X		
3	Ontwikkeling ondernemersklimaat en concurrentie vermogen		X	X	x
4	ontwikkeling Innovatie ecosystemen	X	X	X	x
5	Ontwikkelen beleid intellectueel Eigendom	X	X	X	x
6	Internationaal Handelsbeleid	X		X	
7	Investeringsfacilitering	X	x	X	
8	Internationale Economische betrekkingen en Financiering	X	X	X	
9	Economische Planning en Ontwikkeling	X			
10	Beleid Nationaal Kwaliteits Infrastructuur		x		x
11	Beleid Economische Controle		X		X
12	Beleid Interne Markt		X	X	x
13	Beleid Economische wet en regelgeving	X			x
14	Communicatie Beleid	X	X	X	x
15	Beleid Institutionele versterking	X	x	X	x
16	Toerisme Beleid	x	X	X	

De kapstok is een nieuw lange termijn economisch ontwikkelingsplan dat zal moeten leiden tot duurzame economische groei en sociale vooruitgang. De uitvoering van acties binnen deze 4 gebieden zijn onderdeel van een totaal holistisch beleid gericht op duurzame ontwikkeling van de bevolking en moeten in onderlinge afstemming worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Het Economisch Ontwikkelingsbeleid van het Ministerie zal binnen dat kader van de vier prioriteitsgebieden worden verder voortgezet in 2017:

I. Initiëren van Economische Transformatie

Gelet op onze smalle economische basis zullen nieuwe sectoren geïdentificeerd worden voor diversificatie van de productie. De kleine interne markt vereist een export oriëntatie, vooral gericht op onze diaspora en getalenteerde mensen (skilled people). Onze geografische uitgestrektheid noopt tot adequate mechanismen voor het betrekken van alle Surinamers (social inclusion), binnen elke geografische dimensie (regional inclusion). Hoge prioriteit wordt gegeven aan marktgerichte industriële ontwikkeling. Het voornaamste doel waarop het industrieel ontwikkelingsbeleid zich dient te richten is op het diversifiëren van de Surinaamse economie gebaseerd op onze nationale potentie, waarbij wij ook weerbaar zullen zijn bij ingrijpende negatieve veranderingen op de wereldmarkt voor grondstoffen. De ontwikkeling van geïntegreerde Economische Zones zal o.a. resulteren in het faciliteren van ondernemers, ruimtelijke ordening van economische activiteiten, kostenbeheersing op het gebied van logistiek en infrastructuur en scheiding van woon en productie gebied. Een haalbaarheidsstudie voor een Industriepark te Paramaribo reeds uitgevoerd, en thans verkeren wij in de fase voor het identificeren van potentiële partners voor de implementatie.

Toepassing van het principe van 'Local Content' zal het Surinaams belang zorgvuldig moeten waarborgen. Hier zal er sprake zijn veelal gebaseerd op wettelijke bepalingen, die stipuleren dat de vervaardigde (eind) producten voor een welbepaald percentage van de kostprijs danwel omzet van dat product uit onderdelen of ingrediënten bestaan, die (lokaal) worden voortgebracht, ook humanresources is een onderdeel hiervan. Het concept Industrial development Support zal ook geïntroduceerd worden in deze beleidsperiode waarbij de potentiële sectoren geïdentificeerd worden en versterken voor maximale groei. Verder zal ter facilitering van de industrie ook gewerkt worden aan een productiefonds en een investeringsfonds.

Handelsfacilitering krijgt speciale aandacht in deze periode. Er zijn reeds voorbereidingen voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade, waardoor importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen zullen kunnen aanvragen. Dit is een belangrijk speerpunt van handelsfacilitering. Verhoogde efficiëntie bij in- en uitvoer van producten zal leiden tot verlaging van handelskosten voor Surinaamse exportproducten op de wereldmarkt, een betere concurrentie positie en uiteindelijk de toename van douane inkomsten voor het land. Vergroting van de export capaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met Caribbean Export en de Caribbean Development Bank voor het 'export ready' maken van ondernemingen en bevordering van export van Surinaamse producten. Suriname integreert verder binnen de Caricom. Binnen het kader van handels onderhandelingszaken zowel internationaal als regionaal zal er gewerkt worden aan de capaciteit van handelsdeskundigen en commercial officers ter bevordering van externe economische en Handelsrelaties.

II. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat

Het beleid gericht op het bevorderen van het ondernemerschap, moet begrepen worden als *het geheel van maatregelen dat zich richt op het vergroten van de winstgevendheid en duurzaamheid van ondernemingen. Meer specifiek gaat het om: verhogen van de vaardigheden van de ondernemer en de onderneming, het verhogen van de beschikbaarheid en de kwaliteit van commerciële en niet-commerciële dienstverlening aan bedrijven, het reduceren van de kosten verbonden aan het voldoen aan overheidsregulatie het verbeteren van de toegang tot markten.*

Het beleid dat het ondernemerschap moet bevorderen zal dan ook per doelgroep geconceptualiseerd en uitgewerkt worden. Dit leidend principe karakteriseert de nieuwe oriëntatie van het beleid rond het "bevorderen van het ondernemerschap". In plaats van te pogen "*de ondernemer in het algemeen*" te ondersteunen zal in de nieuwe oriëntatie het empirisch onderbouwd beleid worden uitgezet voor:

1. *concrete categorieën van ondernemers en ondernemingen op basis van aangetoonde uitdagingen en kansen;*
2. *op maat ontwikkelde beleids- en actieprogramma's die door*
3. *specifieke "leveringsmechanismen" uitgevoerd zullen worden.*

In samenspraak met de private sector zal een duidelijk KMO beleid gevoerd worden *en verder ontwikkeld worden*, met aandacht voor de behoeften aan training, begeleiding, marktinformatie en toegang tot financiering. Middels industriële incubators voor innovatie in ondernemerschap en productontwikkeling zullen met name startende ondernemers en KMO's landelijk worden gestimuleerd. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij zal zijn de verdere ontwikkeling van het KMO fonds. Het KMO fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productie ondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen. Gelet op de doelgroep mag ervan uitgegaan worden dat hiermee ook een gezonde bijdrage geleverd zal worden aan de ontwikkeling, benutting, verbreding, uitbreiding en verdieping van ons binnenlands productie- en dienstenpotentieel. Tevens zal hierdoor een goede bijdrage geleverd worden aan het BNP en aan de werkgelegenheidscreatie.

Toelichting op de erkenning van instellingen of bedrijven die certificaten zullen mogen verstrekken op grond van wet voor bedrijven en beroepen.

De regering en met name het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme, formuleert en implementeert samen met relevante stakeholders hervormingen die gericht zijn op de creatie van een gunstig ondernemingsklimaat, die stimulerend zijn voor ontwikkeling en groei van de private sector. Het uitgangspunt daarbij is dat de bijdrage en toegevoegde waarde van de private sector aan de economie zal stijgen, wanneer er sprake is van een gunstig ondernemingsklimaat i.c. wanneer ondernemers gestimuleerd worden tot het productief en innovatief produceren van concurrerende goederen en diensten van hoge kwaliteit t.b.v. de lokale markt en voor export.

Een van de concrete hervormingen, in dit kader betreft de afkondiging van de Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017, no. 40) ter vervanging van het verouderde Decreet Vergunningen Bedrijven en Beroepen (S.B. 1981 no. 145), op grond waarvan sedert 1 juni 1982 vergunningen voor de uitoefening van bedrijven en beroepen op het gebied van handel, industrie, ambacht en toerisme werden verleend.

Deze hervorming is doorgevoerd ter stimulering van ondernemerschap, in het bijzonder stimulering van kleine en middelgrote ondernemingen, door opheffing van factoren die belemmerend werken op het functioneren van economische ontwikkeling. Daarbij is getracht zo veel mogelijk procedurele en andere barrières op te heffen. Vermeldenswaard is dat de onderhavige hervorming een positieve bijdrage zal kunnen leveren aan verbetering van de positie van Suriname op de jaarlijkse internationale Doing Business Ranking List van de Wereldbank.

Het uitgangspunt van de nieuwe Wet is, vrije vestiging van beroep of bedrijf vrij, behoudens daar waar noodzakelijkerwijs beperkingen opgelegd dienen te worden uit oogpunt van bijvoorbeeld volksgezondheid, veiligheid en milieu. Beperkingen omvatten of een verbod of een vergunningplicht of koppeling aan standaarden/technische voorschriften/ certificaten/certificering, dan wel diploma's, of beperking tot een bepaald economische zone.

Om de efficiëntie en decentralisatie in het nieuw systeem te bevorderen, wordt gekeken naar een managementstructuur, waarbij zoveel als mogelijk overheidsafdelingen, betrokken bij regulering van economische activiteiten, participeren. Daarnaast worden waar mogelijk, bevoegdheden worden gedelegeerd naar private bedrijven, bijvoorbeeld voor het verstrekken van certificaten, etc.

Het vorenstaande past in het streven te voldoen aan de vereiste inzake een doelmatig en excellent functionerende overheid, mede waardoor de regering de nationale economische ontwikkeling, groei en vooruitgang adequaat kan plannen, uitvoeren, evalueren en (bij)sturen of bijstellen. Immers, van de regering wordt verwacht, dat zij een ondersteunende en voorwaarden scheppende rol vervult ter stimulering van ontwikkeling en groei van de private sector, economische groei en voorspoed en voor sociale vooruitgang.

III. Verbeteren van het Internationale Concurrentievermogen

Het concurrentievermogen is sterk afhankelijk van de capaciteit van een land om de investeringen te verschuiven naar activiteiten die een hogere waarde genereren (Added Value) en de export basket verruimen. Twee methoden zijn mogelijk, n.l.:

1. 'Close Diversification'; nieuwe economische activiteiten zijn nauw gerelateerd aan bestaande activiteiten, bv. aan landbouw, agro-verwerking en de mijnbouw. Deze benadering levert een stabiele maar beperkte groei op

2. Strategic Bets'; nieuwe economische activiteiten divergeren van bestaande activiteiten, bv. de strategische keus van Suriname 30 jaar geleden zich toe te leggen op de aardolie productie, wat een grote uitdaging was maar nu aanzienlijk bijdraagt aan de sterke economische groei

Voor een sterke concurrentie positie is nodig een grote en sterk gevarieerde export basket waarmee succesvol op de internationale markt geconcentreerd kan worden. Door globalisatie van de internationale markt en handelsliberalisatie moeten echter alle bedrijven op dezelfde markt concurreren. Dit heeft de noodzaak tot snellere en efficiëntere productie en innovatieve producten en diensten noodzakelijk gemaakt. Voor Suriname komt daar nog bij de noodzakelijke uitbreiding van de economische productie basis. Door de ontwikkeling van een Nationaal Innovatie systeem zullen het tot nog toe lage peil van productiviteit en innovatie worden verhoogd er zal verder nog gewerkt worden aan de ontwikkeling van een innovatie.

De strijd voor een sterke concurrentie positie in de internationale economie vereist op nationaal niveau daarom:

1. verhoogde productie en **productiviteit**;
2. verbeterd **ondernemingsklimaat**;
3. technologische ontwikkeling, **innovatie** van producten en processen;
4. **collaboratie** van stakeholders beleidsformulering en uitvoering.

IV. Bevorderen Sociale Vooruitgang

Bevorderen van de sociale vooruitgang moet gezien worden in het kader van verduurzaming van de markt met daarbij als centrale spil de mens (zijnde consument, ondernemer) en het milieu. De belangrijkste diensten in het kader van bevordering sociale vooruitgang zijn de Dienst Economische Controle Diensten dit ter bescherming van de consumenten op het gebied van economische delicten en regulering interne markt, Surinaams Standaarden Bureau en Waarborg en Ijkwezen ter uitoefening van de coördinatie op het gebied van normalisatie, keuring en certificatie. Er zal een beleid ontwikkeld worden voor een Nationaal kwaliteits Infrastructuur.

Instituten zijn essentieel voor de efficiëntie van markten en sociaal en economisch gewenste uitkomsten. Toegang tot markten, kwaliteitsstandaarden, consumentenbescherming, mededingingsbeleid en het wegmaken van overbodige overheidsregulering zijn aspecten van institutionele ontwikkeling, in de beleidsnota **marktinrichting** genoemd. Marktinrichting wordt steeds meer gezien als het grenzen vaststellend aspect van het economisch en sociaal beleid op alle niveaus: nationaal, regionaal en internationaal. Markten zijn niet alleen in de gespecialiseerde internationale handelsorganisaties centraal in de discussie. Vanwege het doorslaggevend belang van de inrichting van markten voor economische ontwikkeling, inkomen en inkomensverdeling is markt inrichting een belangrijk aspect in de beleidsprogramma's

- 1) Empowerment" van de consument: rechten/plichten, (onafhankelijke) organisatie, inspraak en overlegstructuren
- 2) Institutionele ontwikkeling: normen en waarden en de instanties/organisaties die hierop toezien
- 3) Mededingingsbeleid en wetgeving: gezonde concurrentie tussenbedrijven, het voorkomen van monopolie vorming en andere vormen "marktfalen" zijn niet alleen een probleem voor het ontwikkelen van goed ondernemerschap maar resulteren meestal ook in een onredelijke prijzen en problemen met productkwaliteit
- 4) Bevorderen en versterken van maatschappelijk-verantwoord ondernemerschap

Een samenleving faalt als zij geen invulling geeft aan de basisbehoeften van de burgers, hen niet in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu onvoldoende beschermen en onvoldoende kansen biedt aan ieder. Economische groei zonder sociale vooruitgang zal leiden tot buitensluiten van delen van de bevolking, ontevredenheid en uiteindelijk sociale onrust. In tijden van crisis, vooral van "(ernstige) schaarste", kan marktgedrag primitief, minder voorspelbaar en daardoor minder "beheersbaar" zijn. Primitief gedrag kan het gevolg zijn van de "survival mode". De impact van het marktinrichtingsbeleid is daarom ook sterk afhankelijk van een gebalanceerde aanpak die gebruik maakt van aan de ene kant "regulatie, controle en sancties" en het promoten van sociale verantwoordelijkheid en aan de andere kant het bevorderen van "vrije concurrentie".

Consumentenbescherming

In een moderne economie speelt ook een adequate bescherming van consumenten een belangrijke rol. Een aantrekkelijke leefomgeving, voldoende bescherming voor consumenten, een duurzame economische ontwikkeling en een brede verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen zijn alle van belang. *Natuur* draagt bij aan een welvarende samenleving en aan duurzame economische groei. Daarbij gaat het om een goede balans tussen adequate bescherming van de natuur en voldoende ruimte voor economische ontwikkeling.

Het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme zet zich in voor versterking van het systeem voor de voedselveiligheid en -integriteit – in een latere fase andere te identificeren sectoren. Daartoe verricht dit instituut acties die zijn gericht op robuuste, sluitende en beter gewaarborgde kwaliteitssystemen van het bedrijfsleven, verbeterde informatievoorziening tussen overheid en het bedrijfsleven en betere communicatie met consumenten. De overheid zorgt voor een efficiëntere publiekrechtelijke sanctionering en handhaving in de etiketteringsketen alsmede onderzoek naar de risico's voor de voedselveiligheid bij de productie en verwerking van voedingsmiddelen en de handel in voorverpakte waren, brood- en broodproducten.

Van eminent belang daarbij is het **Surinaams Standaarden Bureau**. Zij gaat daarbij na hoe overheid en betrokken bedrijven zijn omgegaan met de risico's voor de voedselveiligheid. Verdere verduurzaming van de voedselproductie is noodzakelijk om te beantwoorden aan maatschappelijke, milieu- en economische verwachtingen. Ook de

consumenten verenigingen zijn in deze context onlosmakelijk verbonden aan de ministeriële consumenten- waarborging doelstellingen.

Consumentenzaken assisteert de overheid bij de bewaking van de veiligheid van voedsel en consumentenproducten. In lijn met deze missie is op het ministerie de consumentenwetgeving en handhaving strategie geformuleerd. Met haar strategie wil deze dienst de naleving van wet- en regelgeving bevorderen. Uitgangspunten voor de werkwijze van Consumentenzaken zijn: risicogericht, kennis gedreven, samenwerkend en beïnvloedend. De oriëntatie is extern, gericht op politiek, opdrachtgevers en beleid, burgers en bedrijven.

De positie van de primaire producent in de toeleveringsketen blijft ook in dit begrotingsjaar onverminderd de aandacht eisen. Het gaat dan onder andere om de gedragscode eerlijke handelspraktijken, de beleidsregels over mededinging en duurzame ontwikkeling en speculatie met landbouw- en andere consumptieproducten. Mogelijkheden zullen in het dienstjaar 2017 geanalyseerd worden om te geraken tot overeenkomsten inzake een *gedragscode eerlijke handelspraktijken*.

Verwijzend naar het Stabilisatie-en Herstelplan 2016-2018 zal het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme ter facilitering van de strategie voor maatregelen gericht op bescherming van de koopkracht en inkomensverdeling voortgaan met de uitvoering project Import van basisgoederen, geneesmiddelen en productie inputs.

Cross Cutting Issues

Internationaal Economisch betrekkingen en Financiering

Het internationaal economisch betrekkingen en Financiering beleid dient met het oog op de voordelen voor Suriname, naast de reeds bestaande samenwerkingen, aandacht besteed te worden aan samenwerkingsmechanismen die tot heden min of meer onbenut zijn gebleven. Deze voordelen hebben onder andere betrekking op capaciteitsversterking, fondsen voor stimuleren van midden- en kleinbedrijven (ondernemerschap en export) en het aantrekken van investeerders t.b.v. de ontwikkeling van industrieën.

Binnen de internationale handelsbetrekkingen worden een aantal additionele acties ondernomen voor marketing en het aantrekken van investeerders. Hier toe moeten worden gerekend:

- Het opzetten van een Investeringsfacilitering Fonds;
- Marketing van Surinaamse producten op web sites, publicaties en tv netwerken;
- Het uitvoeren van handelsmissies: vooral naar opkomende markten landen waar ondernemers uit de topsectoren de grootste kansen zien. Met deze missies wil het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme de kansen van het Surinaams bedrijfsleven op interessante markten bevorderen.
- Het deelnemen aan internationale beurzen en trade shows.
- Training/capaciteit voor handelsdeskundigen

- Het bijhouden en adviseren met betrekking tot internationale handelsverdragen
- Het actief onderhouden van en invulling geven aan relaties met International Financial Institutions (IFI's)

Modernisering van Wetgeving:

Binnen het Ministerie zal de transformatie gemaakt worden naar Economische Wet en Regelgeving, waarbij de focus gelegd zal worden op het creëren van een optimaal juridisch kader voor het ondernemen, investeren en produceren. Daarnaast zal er ook rekening gehouden moeten worden met richtlijnen inzake de 3 P's (Planet, People en Profit). Een inventarisatie wijst uit dat meer dan 100 wetten t.b.v. het ondernemen en regulering ontwikkeling van economische activiteiten gemoderniseerd moeten worden. Het gaat niet alleen om wetgeving conform taakstelling Ministerie van Handel Industrie, maar ook relevante aanleunende wetgeving bij andere Ministerie en of instituten regaderen. Dit noodzaakt dus tot een acute ingrijpende hervorming van wetgeving om de ontwikkelingsdoelen te bereiken.

Ontwikkeling Innovatie Ecosysteem:

Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren.

- Ten eerste zijn er private sector initiatieven die "hands on innovatie " stimuleren en getypeerd kunnen worden als business support organisaties. In samenwerking met deze organisaties vaak sector organisaties o.a. in de landbouwverwerking, ICT, Meubelsector zijn er naar gelang behoeften of geïdentificeerde kansen netwerken, trainingen, internationale participatie en programma's in ontwikkeling die het innovatie vermogen voor private sector ontwikkeling vergroten.

- Ten tweede is er een financieringsbehoefte voor innovatie die niet altijd erkend wordt door de financiële sector. Variërend van productontwikkeling, IP financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering.

Aanvullend op het KMO fonds wordt hierbij gekeken naar een innovatiefonds alsook het stimuleren financieringsvormen zoals crowdfunding, angel investment en private equity.

- Ten derde wordt voorbereid een samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten met technologische opleidingen waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt zoals Incubator faciliteiten

Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te vercommercialiseren)

University Spin offs (opzet van kennis intensieve bedrijven)

- Ten vierde wordt vercommercialisering van ons tropisch regenwoud met name NTFP en Medicinale toepassingen alsook dienstverlening in samenwerking met een netwerk van stakeholders nagestreefd waarbij zeker ook de gemeenschappen, alsook onderzoekers en industriële verwerkers worden betrokken.

Ook verwerkingsfaciliteiten in deze gemeenschappen waarbij eenvoudige technologieën worden toegepast in incubators is een programma welke wordt nagestreefd.

- Opzet van een Industrie Service Centre aan de Saramaccadoorsteek, als centrum voor innovatie en Industrie. Een sterke connectie zal gemaakt worden met de private sector en met de hogere opleidingsinstituten bij de opzet hiervan.

- Capaciteitsversterking: onze medewerkers worden versterkt om deze programma's te kunnen uitvoeren middels trainingen die worden aangeboden door de Chinese Ambassade, de ambassade van India, trainingen in de Verenigde Staten aangeboden door de OAS, de WIPO e.a. mogelijkheden. Voor zover mogelijk worden deze kansen ook aangeboden aan ons netwerk in de private sector en binnen hogere opleidingsinstituten.

Binnen het beleid Intellectueel Eigendom zal er aandacht besteedt worden aan de bewustwording van de ondernemers over de sociaal economische voordelen welke zij middels Intellectuele Eigendom kunnen hebben.

Goedkeuring van De Wet Industriële Eigendom heeft hoge prioriteit mede in het kader van het voornemens voor het transformeren van de Surinaamse economie. Uit het beleid Intellectuele Eigendom vloeien de volgende acties voort:

- Capaciteits en materiele versterking van het Bureau
- Zorgdragen voor een functioneel en geautomatiseerd systeem welke de mogelijkheid biedt om de industriële eigendomsrechten te registreren.
- Constante verbetering van de dienstverlening
- Het stimuleren van het gebruik van Intellectuele Eigendom rechten middels het organiseren van bewustwordingscampagnes
- Ondernemers bewust maken over het commercialiseren van hun Intellectuele Eigendom rechten

De wet Auteursrecht en de wet Traditionele Kennis zullen in het begrotingsjaar 2017 aan de Nationale Assemblée worden aangeboden. Het Ministerie wil hierdoor het wettelijk kader voor de ondernemers/ samenleving vaststellen en daarmee de bescherming van ons rijke cultuur geregeld hebben.

Op grond van het Stabilisatie en Herstelplan (SHP) van de regering welke een periode behelst van 2016-2018, zullen enkele van de projecten die in 2016 zijn aangevangen al dan niet in samenwerking met andere actoren in het jaar 2017 worden voortgezet.

Uiteraard zijn de beleidsgebieden welke zijn vervat in dit plan de basis voor de aangepaste beleidsvoornemens om versneld te geraken tot een beter ondernemersklimaat en de Surinaamse samenleving voldoende tools aan te reiken ter ondersteuning van het ondernemerschap en productiviteitsverhoging.

Gender gelijkheid

Er zal binnen het beleid van Handel en Industrie speciale aandacht geschonken worden aan de stimulering van vrouwen in ondernemerschap, zowel in stad, district als binnenland. Hiertoe zal binnen de diverse beleidsprogramma's gericht aandacht besteedt worden aan het faciliteren van vrouwelijke ondernemers en het verbeteren van de samenwerking met organisaties die reeds actief zijn op dit gebied.

Toerisme

Het Surinaams toerismeproduct is gebaseerd op 4 pijlers, te weten natuur, cultuur, erfgoed en evenementen. Elk een van deze toerismepijlers biedt een diversiteit aan toerismeproducten waar de bezoeker intens van kan genieten. Om de bekendheid van ons land als toerismedestinatatie ter hand te nemen is het van belang deze sector aan te merken vanuit een ketenbenadering. Het is een niet op zichzelf staande sector, die indien voldoende aandacht aan wordt besteed een belangrijkere bijdrage kan leveren aan de nationale economie.

Toerisme is een exportproduct en zal bij een betere benutting/verdere ontwikkeling een grotere bijdrage kunnen leveren aan de betalingsbalans (deviezensgenerering), de staatsbegroting (belastinginkomsten) alsmede aan de werkgelegenheid. Teneinde een optimale benutting van de toerismepotenties te bereiken, zal het noodzakelijk zijn dat van overheidswege voldoende geldmiddelen beschikbaar worden gesteld, voor de ontwikkeling, marketing en promotie van het toerisme van ons land

Voor de ontwikkeling is van belang wet-en regelgeving, die voorzien in ordening, kwaliteitsgarantie en ter bescherming van de investeerder en de bezoeker. Regulering met betrekking tot de dienstverlenende sector, waarbij standaardisatie de norm is, is vereist.

Met de aanneming en afkondiging van de toerismewet, zal hierbij een belangrijke factor voor de ontwikkeling van de sector gerealiseerd zijn.

De standaarden welke in samenwerking met het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) zijn ontwikkeld zullen als richtlijnen dienen.

Teneinde deze zaken te realiseren is er een herstructurering van Toerisme beleid aangevraagd waarin deskundigen uit de publieke, private sector en hoger onderwijs participeren. Dit gebeurt middels werkgroepen die ten doel hebben:

- Herziening van noodzakelijke wetgeving voor toerisme waaronder de tot stand koming van de Suriname Toerisme Autoriteit
- Formulering van standaarden
- Een toerisme Masterplan

Een gedeelte van de noodzakelijke financiële middelen ter uitvoering van het toerismebeleid zijn veilig gesteld per Presidentiele resolutie van 11 mei 2017 6043/17 waarbij een bedrag van USD2, - per passagier beschikbaar wordt gesteld voor de uitvoering.

SHTTC

Het Suriname Hospitality & Tourism Training Centre (SHTTC), is een stichting waarvan het bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Arbeid, Handel en Industrie (TCT), Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (OWC) en de VSB.

De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de

diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen. De trainingen zijn op LBO- en MBO niveau op het gebied van HORECA, hospitality, housekeeping, tourguiding, ondernemerschap, management, enz.

De toelatingseisen voor de meeste trainingen zijn laagdrempelig, zodat een grote groep studenten de trainingen kan volgen.

De garantie voor een constante kwaliteit wordt gegarandeerd door vakbekwame docenten, die meegaan met de trends en ontwikkelingen op mondiaal niveau binnen deze sector. Dit brengt met zich mee dat deze docenten een goede vergoeding voor de te leveren diensten moeten krijgen. De stichting streeft er naar om jaarlijks 300 cursisten op te leiden in stad en districten. Zij die met goed gevolg de toets hebben doorstaan kunnen zich verzekeren van een diploma/certificaat dat nationaal erkend wordt.

Naast de trainingen die worden verzorgd, verhuurt de stichting vrije ruimten aan derden die trainingen en opleidingen verzorgen op het gebied van toerisme en hospitality.

Doelen voor 2017

1. Het verder bemensen/capaciteitsversterking van het centrum.
2. Het verder automatiseren van de financiële administratie.
3. Het opleiden van tenminste 300 cursisten op het gebied van Toerisme en Hospitality.
4. Het verzorgen van trainingen op minimaal 5 locaties in het binnenland
5. De opleidingen nationaal en binnen de Caricom te laten erkennen.
6. Het verder uitdiepen van de korte trainingen.
7. Het verder operationaliseren van het restaurant
8. Het bijbouwen van vier leslokalen en vijf hotelkamers.
9. Het doen van vervangingsinvesteringen aan (keuken) apparatuur.
10. Continuering en verdere uitbouw van de driejarige MBO toerisme opleiding onder het Twinningproject van UTSN, samen met het ROC van Amsterdam.
11. Samenwerkingsverbanden aangaan met locale en regionale opleidings- en trainingsinstituten.
12. Samenwerkingsverbanden aangaan met de toerisme en hospitality sector en sector organisaties in Suriname om de vraag en het aanbod in balans te kunnen brengen.
13. Uitbreiden van het centrum met een gedegen informatie centrum op het gebied van toerisme en hospitality.

Recapitulatie van beleidsprojecten 2017

Code	Programma	Toelichting	Bedrag X SRD 1.000
0707	Paranam Industrie en Commercie Park (PICP) / (SHP proj. Inf'01)	Er is een beleidswijzigingen opgetreden waarbij de overheid niet langer de ontwikkelaar zal zijn, maar primair een faciliterende rol zal vervullen m.b.t. opzet van industrieparken, industriële zones en special economic zones. Hierbij is van belang dat op eigendomsterreinen van de Suralco te Paranam een industriepark is geprojecteerd waarbij het Ministerie faciliterend op zal treden. Ook andere initiatieven komen hiervoor in aanmerking.	1.500
0707	Meubelsector (stimulering lokale houtindustrie)	Programma's ter versterking van de Meubelindustrie zullen door het Ministerie nader uitgevoerd worden. Een Internationale marktstrategie zal in samenwerking met de sector nader worden uitgezet om naast lokale ook internationale kopers aan te trekken. Tevens zal i.s.m. SBB een landelijk onderzoek naar de houtindustrie worden uitgevoerd. Een programma m.b.t. certificering van hout m.n. voor de export zal worden uitgezet en uitgevoerd.	500
0707	Formulering en Uitvoering Industrial Master Plan	Opstellen van het raamwerk voor industriële ontwikkeling daarbinnen w.o.: identificeren van prioriteit sectoren, stakeholders, projecten en identificeren en reserveren van industrie terreinen Een programma ter stimulering van de lokale kipsector en hiernaan gerelateerde veevoeder industrie is hierbij een pilot	PM
0707	Versterking Industrial Development Support Unit	Technische assistentie voor industrie Development support ter ondersteuning van de industriële ontwikkeling en export	PM
0707	Bio Trade	Binnen het concept Bio Trade zal er aandacht besteedt worden aan commercialisering, verwerking en export van producten en diensten afkomstig uit (non timber forest products, specialty food sector, biologische geteelde producten). awareness en de voorbereiding om te komen tot de opzet van een center of excellence. Dit instituut zal moeten begeleiden in het versterken voor commercialisering en groei	500
0707	Voorbereiding en opzet revolving fonds voor industrialisatie en productiebevordering door importvervanging en exportbevordering a USD 3,5 miljoen	Het faciliteren van investeringen ter ondersteuning van de productie en industrialisatie in bestaande en nieuwe economische sectoren. Hierbij zal o.a. vanuit de ISDB middelen voor basisgoederen facilitering plaatsvinden ter stimulering van lokale productie	

			waarbij importervanging en exportbevordering worden nagestreefd.	26.000
0708	Ontwikkeling Diensten Sector		Middels een sectorale scan komen tot een strategisch plan voor diensten, waarbij de focus zal zijn op 2 clusters geralteerd aan handel en Industrie	11
0709	Stimulering KMO ontwikkeling in geïntegreerde economische groeicentra		Op maximaal 5 locaties in binnenland en district zullen economische groeicentra in kaart worden gebracht ter ontwikkeling/upgraden en versterking en facilitering van ondernemerschap.	PM
0709	CUS IDB Programma 2015-2017		Hierbij wordt genaamd SRD, 25.262.135 zijnde lening, ter uitvoering van het SUBCIP programma dat bestaat uit 3 componenten nl: • Wetgeving • Capaciteit • Value chain/Innovatie Het project dossier ligt voor inzage ter beschikking. Voorzien wordt een extentie tot medio 2018.	25.000
0709	Operationeel opzet Ondernemers desk		Een desk voor het stimuleren van Ondernemerschap met als doel de dienstverlening van elektronische- en fysieke informatie naar de ondernemers toe te verhogen.	PM
0709	Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering voor de lokale private sector		Ten behoeve van de uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering voor de lokale private sector zullen 3 acties worden uitgevoerd i.s.m. SBF	PM
0709	SME policy formuleren:		Het ontwikkelen van een kader ter facilitering van de KMO sector in Suriname. En capaciteitsversterking van ondernemers, Business coaching en business facilitation.	105
0709	Voortgang KMO fonds		Ter ondersteuning van de productie sector zal dit fonds verder worden aangevuld middels andere financieringsbronnen	1.000
0709	Ontwikkelen van ondernemerschapstrainingen (dag TES).		Ter ondersteuning van het ondernemerschap zullen meerdere ToT's worden opgezet ter begeleiding van ondernemers	PM
0749	Ontwikkelen innovatie beleid		Formuleren van een innovatie beleid	200
0749	Ondersteuning" hands on innovatie" geïnitieerd door de private sector		Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren, de private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren	200

0749	Opzet Innovatie fonds	Variërend van productontwikkeling, IP financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering zal ter facilitering een fonds worden opgezet	800
0749	Mechanisme voor innovatie, product ontwikkeling en commercialisatie van IE binnen hogere opleidingsinstituten	voorbereid een samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten met technologische opleidingen waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt. Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te vercommercialiseren)	200
0749	Industriël Innovation service center saramaccakanaal	De locatie aan de Surinamekade, dat eigendom is van HI, zal getransformeerd worden naar een Industriële Incubator en Innovatie centrum. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve diensten. De ondersteuning vindt plaats gedurende een vooraf bepaalde periode tot volledige zelfstandigheid. Door middel van het Innovatie centrum zal innovatie gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. Daarnaast zal worden ingesteld een innovatie denktank, markterspace en er zal worden samengewerkt met instituten in het hoger onderwijs.	750
0750	Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendom	Faciliteren van het Bureau Intellectuele Eigendom w.o.: fysieke verhuizing, ondersteuning ICT, opstart instellen IP Helpdesk.	1.000
0750	Het formuleren van een Intellectueel Eigendomsbeleid	Het opstellen van een beleidskader voor intellectueel eigendom als tool voor economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie. Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten die beschermd worden. Dit IE beleid moet tevens passen in het technologie- en industriebeleid van het Ministerie. Enkele belangrijke wetten in dit kader zijn bescherming van Traditionele Kennis, auteursrechten en naburige rechten, uitvindingen, merken inclusief dienstmerken, collectieve merken, instellen van IE arbitrage, biodiversiteit en geografische indicatie.	PM
0750	Moderniseren van een Registratie systeem	Het upgraden van het registratie systeem inzake merken, modellen en tekeningen en octrooiën ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland. Een verbeterd systeem zal ertoe leiden	

			dat de overheid een stijging van aanvragen c.q. inkomsten tegemoet mag zien.	PM
	0750	Capaciteits versterking en Outreach IE	Capaciteitsversterking t.b.v. personeel, overheidsmedewerkers en de private sector inzake intellectuele eigendom	PM
	0750	Voorbereiden en opzet van een STEM afdeling op BIE (Science Tech Engineering Mathematics afdeling) voor commercial and technology Transfer	Strategie en implementatie van een STEM afdeling waarbij in samenwerking met ondernemers en hoger onderwijs intellectuele eigendommen worden geregistreerd voor commercialisering.	PM
	1409	Markttoegang	Het programma voor markttoegang is gericht op het opzetten van trade promotion, trade mission het synchroniseren van het HS code systeem, het opleiden van commercial officers die potentiële markten in kaart brengen in samenwerking met de Dienst Invoer Uitvoer Deviezen Controle (IUD).	150
	1409	Single electronic window for Trade	Opzetten van een netwerk voor het vergemakkelijken van de handel bij IUD waarbij alle nationale stakeholders middels een online systeem zijn verbonden voor zowel de import, export als doorvoer van goederen (fase I)	3.000
	1409	CARICOM Single Market and Economy.	Door het Onderdirectoraat Handel zijn in dit kader de volgende handelsactiviteiten gepland: • Het houden van districtsdagen, informatiedagen, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops, • i.v.m. bewustwordingscampagnes, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops, en feasibility study to identify Technical Legal and Financial Requirement for the establishment of an Electronic Single Window m.b.t. Trade Facilitation (TF) I.v.m. Netwerkvergaderingen, Nationale Consultaties, Videoconferenties Awareness sessies (Seminars/ Workshops) m.b.t. CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA).	50
	1409	Trade Facilitation	De uitvoering van dit project zal naast de overheidsbijdrage ook met donormiddelen worden uitgevoerd. Binnen dit kader zal het Suriname Trade and Promotion Organization nieuw leven worden ingeblazen, daarnaast zal er een trade portal worden	100

			opgezet ter facilitering van de productie en diensten sector in samenwerking met IUD	
	1409	Internationale handels onderhandelingen en capaciteits versterking	In het kader van markttoegang is een van de taken het voorbereiden van nationale consultaties, regionale - en bilaterale onderhandelingen in nauwe samenwerking met de relevante ministeries en stakeholders. De straffers zullen getruind worden in onderhandelingen technieken	50
	0753	Opzet en Operationalisering Economic Intelligence Unit (EIU).	Het Ministerie zal ondernemingen faciliteren door nodige informatie beschikbaar te stellen via het Market Intelligence Unit (MIU) die deel zal uitmaken van het Economic Intelligence Unit. Deze unit zal zorgdragen voor een online database waarbij marktinformatie zowel uit nationale als internationale bronnen zal worden verzameld. Om zodoende een uitgebreid beeld te vormen van de bestaande markten, klanten, problemen, concurrentie en groeipotenties voor nieuwe producten en diensten. Voorts zullen ook andere relevante data beschikbaar worden gesteld die ondernemers in staat zullen stellen om toegang te verkrijgen tot relevante informatie die hen toegang verschaffen tot internationale markten.	250
	0753	Het voorbereiden opzetten van een Onderzoek- en Ontwikkelings Unit	Voorbereidingen zullen getroffen worden voor het opzetten van een unit voor de uitvoering van Onderzoek en Ontwikkeling. Er zal een behoefte analyse worden opgemaakt van alle onderzoek, functies, producten en activiteiten binnen het Min.v. HI om zodoende het Meerjaren Onderzoek- en Ontwikkelingsplan op te stellen. In het Onderzoeks- en Ontwikkelingsplan zal worden opgenomen wat voor onderzoeken er in de komende perioden zullen worden uitgevoerd en wie (functies) en welke afdelingen bij deze onderzoeken betrokken zullen worden. Verschillende afdelingen binnen het Min. v. HI zullen hun input moeten geven. Het O&O plan moet ervoor zorgen dat de projecten van het ministerie worden opgezet en uitgevoerd en dat het ministerie zich blijft ontwikkelen.	75
	0753	Voorbereiden en opzetten van een productiviteits Unit	Het meten en bijsturen van de productiviteit binnen sectoren	PM

0753	Voortgang GIS mapping en training	Het Min.v. HI&T zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Teneinde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS trainingen volgen.	PM
0753	Projectontwikkeling, Monitoring en Evaluatie Unit (PME unit)	Een unit Projectontwikkeling, Management en Monitoring en Evaluatie (PME) moet worden opgezet om huidige en toekomstige projecten van het Min.v. HI&T, te managen en te monitoren. Dit houdt in dat projecten worden gecoördineerd, gemonitord en geëvalueerd om zodoende na te gaan of een project haar uiteindelijke doel bereikt heeft. Project-charters en Schedules moeten volgens een eenduidig format worden opgezet. De stafafdeling moet worden voorzien van goede huisvesting en inrichting en personeel dat getraind is en die de competentie bezit om projectmatig te werken en kennis heeft van result based planning en budgetting. Hiervoor zal er een speciale software worden gekocht.	50
0754	Nationaal Certificerings Programma	Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector en trainen van gekwalificeerde gecertificeerde auditors en het opstellen van nationale certificerings protocollen	350
0754	Creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme in samenwerking met het bedrijfsleven.	Het verhogen en versterken van het concurrentieniveau van Surinaamse bedrijven op de internationale markten. Het internationaal profileren van onze bedrijven en (sector) organisaties.	PM
0754	Voorbereiden voor het opzetten van het Metrologie instituut	Transformatie en upgraden van W&Y naar een Nationaal Metrologisch Instituut: Capacity building, wetgeving kader, institutionele versterking	PM
0754	Voorbereiding: opzetten van Nat.Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling	Voorbereiden van beleid Nat. Quality Infrastructure, waarbij diverse protocollen zullen worden ontwikkeld voor sectoren	200
0754	Opzetten mobiele units W&Y op strategische lokatie	Training, beveiligingsapparatuur, logistieke zaken	400
0243	Versterking en modernisering van de E.C.D.	Capacity building: (BAVP opleiding) TA aantrekken voor wijziging management en organisatie structuur	300

0755	Formuleren Mededingsbeleid	Ontwikkelen structuur van de mededings- en consumentenautoriteit.	50
0755	Consumenten beschermingsbeleid:	Data collectie en onderzoek, en het opzetten van een netwerk met NGO's en Internationale Organisatie awareness campagne	75
0755	Ontwikkelen van een prijsbeleid:	Ontwikkelen van beleid t.a.v. prijsvorming van goederen en diensten	75
0613	Upgraden van de afdelingen IT en voorlichting	van een technisch onderhoud afdeling naar een gespecialiseerde innovatieve IT afdeling, die bijdraagt aan de productiviteit van de organisatie. Project aanschaf conference equipment Aanschaf en ontwikkeling van sector gerelateerde software Capacity building: • Netwerk beheer • Contentmanagement t.b.v. website • Netwerkbeveiliging	200
0244	Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma	Doorvoeren van Changemanagement op het Ministerie: Implementatie van het Baldrige Performance excellence project.	25
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	Subsidies t.b.v. de operationele uitgaven	2.500
0928	Suriname Business Forum (SBF)	Publiek private dialoog	900
0960	Subsidie Stg. Toerisme Suriname	het ontwikkelen van een kwalitatief goed toeristisch product. Suriname duurzaam promoten als toerismebestemming teneinde een gestadige duurzame groei van het aantal toeristen naar Suriname te realiseren	1.750
0962	Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC)	Stichting SHTTC heeft als taak het trainen en doen trainen alsmede opleiden, zowel theoretisch als praktisch, van alle werknemers en toekomstige werknemers de hospitality- en toerisme- sector, gericht op het optimaliseren van de competenties van werknemers in die sectoren en het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in de ruimste zin van het woord.	375
0963	Promotiekosten en Toerisme Planning	Het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme zal haar toerisme beleid nationaal en internationaal promoten om meer inkomsten uit de toerisme sector te genereren.	500
2001	Contributie verplichtingen	Regionale en Internationale verplichtingen	9.846
	TOTAAL		79.037

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Lopende Uitgaven	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
610	Lonen en Salarissen	19.708	19.666	26.618	26.227	28.776	31.348	33.934
611	Sociale Premies		3.107	2.951	2.620	2.929	3.240	3.555
612	Gebruik van goederen en	1.882	3.920	2.658	4.682	4.984	5.287	5.590
615	Schenken en Bijdragen	1		5	30	50	60	80
616	Sociale Uitkeringen	0	50	10	90	100	120	130
	Totaal Lopende Uitgaven	21.591	26.743	32.242	33.649	36.839	40.055	43.289
	Kapitaal Uitgaven							
620	Inventaris	307	508	260	608	708	808	808
621	Transportmiddelen	0	702	376	1.172	1.372	1.572	1.572
	Totaal Kapitaal Uitgaven	307	1.210	636	1.780	2.080	2.380	2.380
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	21.898	27.953	32.878	35.429	38.919	42.435	45.669

De Operationele Uitgaven zijn alle dringende uitgaven die moeten worden gedaan om het ministerie draaiende te houden. Deze uitgaven zijn door het ministerie van Handel, Industrie en Toerisme voor het jaar 2017 totaal geraamd op **SRD. 32.878.000,-** en worden nader toegelicht.

Toelichting***610- Lonen en Salarissen***

Per mei 2017 is het personeelsbestand van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme groot 630 ambtenaren. Rekening houdend met de uitstroom van ambtenaren zal ondanks de instroom van nieuwe personeelsleden het personeelsbestand op 640 personen worden vastgesteld.

Anno 2015/2016 heeft het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme gewerkt aan capaciteitsversterking van het ministerie middels aantrekken van deskundig kader en het trainen en upgraden van het personeel.

Dit moet uiteraard leiden tot een grotere output van het ministerie en een betere performance naar de samenleving en met name het ondernemerschap in binnen- en buitenland.

Vanwege de gewijzigde beleidsinzichten van de regering is van het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT) het Onderdirectoraat Toerisme met haar afdeling Toerisme te rekenen van 1 februari 2017 toegevoegd bij c.q. ondergebracht onder het Ministerie van Handel en Industrie nu genaamd Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme.

De Lonen en Salarissen zijn op basis van een personeelsbestand groot 640 man inclusief het wervingsbeleid en de 9 overgenomen ambtenaren van het ministerie van TCT onderdirectoraat Toerisme, voor het jaar 2017 geraamd op **SRD. 26.618.000,00**.

Bij deze raming is rekening gehouden met de jaarlijkse periodieke verhogingen op het huidige salaris, gratificaties, overwerkvergoedingen, de benoemingen van huidig en nieuw personeel en bevorderingen die veelal met terugwerkende kracht uitbetaald zullen worden, de diverse toelagen alsook de commissie gelden.

Verder is i.v.m. het wervingsbeleid van het ministerie rekening gehouden met het aantrekken van overwegend hoger kader; $\pm$ 30 academisch en HBO-geschoolden met een maandelijkse salarissen variërend van SRD. 4.000 tot SRD. 7.900.

Het huidig personeelsbestand van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme is per mei 2017 vastgesteld op 640 ambtenaren en kan worden onderverdeeld in 63% vrouwelijk en 37% mannelijk personeel.

Kader	Opleidingsniveau	Aantal	%	Leeftijdsklasse
Lager Kader	GLO, LBGO (ULO) & MULO	394	62	19 – 60 jr.
Midden Kader	MBO-Niveau	136	21	22 – 60 jr.
Hoger Kader	HBO- Niveau & Universitair	100	17	22 – 55 jr.

Het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme heeft voor de periode juni 2015 tot en met juli 2016 een ziekte verzuim geregistreerd van 6,6%. Voor het jaar 2017 is de instroom geschat op 30 personen (hoger en middenkader) middels indiensttredingen en/of overplaatsingen vanuit andere ministeries en wordt een uitstroom geschat op 25 personen (gepensioneerden exclusief ontslagen op eigen verzoek of anderszins).

Het budget voor de Lonen en Salarissen is als volgt gespecificeerd:

Bedragen x SRD.1.000

Code	<u>Lopende uitgaven</u>	Raming 2017
610	Lonen en Salarissen	
61001	Ambtelijk Salaris	20,859
61001	Ambtelijk Salaris (Koopkr.versterking)	2,320
61002	Vakantietoelage	1,670
61003	Overwerk	201
61004	Bonussen en Gratificaties	94
61005	Overig Salaris	73
61006	Vacatiegelden (commissiegelden)	500
61011	Vergoeding Meerwerk	56
61013	Functionele Toelagen	6
61014	Persoonlijke Toelagen	230
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	210
61017	Waarnemingstoelage	58
61019	Overgangstoelage	4
61020	Telefoontoelage	5
61021	Representatietoelage	99
61022	Huishuurvergoeding	0
61023	Vervoerstoelage	126
61012	Detacheringsstoelage	1
61019	Overige Toelagen	0
61024	Overige Vergoedingen	106
	Totaal Lonen en Salarissen	26,618

*611 - Sociale Premies*Toelichting

De Sociale Premies voor het jaar 2017 waren geraamd op SRD. 2.951.000, =. Vanwege gewijzigde beleidsbeslissingen van de regering zal ten gevolge van de overname van het toerisme personeel op het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme, thans Handel, Industrie en Toerisme en de koopkrachtversterking een toename van SRD. 49.000, = en SRD. 574.000, =, totaal SRD. 595.000, = op deze post worden uitgegeven. De raming aan Sociale Premies wordt vastgesteld op een bedrag groot **SRD. 2.951.000,00**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage van premie voor het Pensioen en de overheidsbijdrage van premie aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

Specificatie Sociale Premies

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende uitgaven	Raming 2017
	Sociale Premies	
61101	Werkgeverslasten Pensioen	1,046
61102	Werkgeverslasten SZF	1,905
	Totaal Sociale Premies	2,951

612: Gebruik van goederen en diensten**Toelichting**

Voor het jaar 2017 is de raming van de kosten voor het "Gebruik van goederen en diensten" als gevolg van het onderbrengen van het Onderdirectoraat Toerisme op het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme **SRD. 2.658.000,00**

De raming van deze kosten heeft o.m. betrekking op;

- Kantoormiddelen,
- Consumptie i.v.m. vergaderkosten
- Verbruiksgoederen (Cartridges, toners, dvd's, usb-sticks) en onderhoud automatisering (drum, service, reparatie,) etc.
- Kosten van opleidingen/trainingen in binnen- en buitenland
- Kosten voor het houden van seminars & workshops alsook het aantrekken van externe deskundigen.
- Telefoon- en internetkosten, Nutsvoorzieningen etc.
- Huur Hoofdkantoor ad. SRD. 366.000 en Huur CCC-gebouw ad. SRD. 274.000
- Onderhoud van gebouwen en terreinen
- De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen.
- De aanhuur van vaar- en voertuigen en werktuigen
- De kosten van binnenlandse en buitenlandse dienstreizen (reis- en verblijfskosten).
- De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's
- Voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk, etc.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Bedragen X SRD. 1.000

Code Lopende Uitgaven		Raming 2017
612	Gebruik van goederen en diensten	
	Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en	
61201	Kosten Opleiding Binnenland excl. R & V + Kosten Seminars/Worksh	40
61202	Kosten Opleiding Buitenland excl. R & V + Kosten Seminars/Worksh	40
61203	Contractanten	0
61204	Tijdelijk Personeel	15
61205	Deskundigen Binnenland	105
61206	Deskundigen Buitenland	0
61208	Binnenlandse reiskosten	20
61209	Binnenlandse verblijfskosten	50
61210	Buitenlandse reiskosten	150
61211	Buitenlandse verblijfskosten	280
61212	Overige Kosten Opleidingen	10
61213	Overige Kosten Externen	5
61214	Overige Reis- en Verblijfskosten	10
	Totaal Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en	725
	Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	
61215	Kantoormiddelen	50
61216	Kopier	5
61217	Drukwerk	7
61218	Bodediensten	1
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	20
61220	Onderhoud kantoormiddelen	5
61221	Vergaderkosten	30
61222	Verbruiksgoederen (cartridges, etc.)	80
61223	Onderhoudkosten Automatisering	30
61224	Licenties en programmakosten	55
61225	Datalijnen	6
61226	Advertenties en bekendmakingen	25
61227	Radio en TV programma's	10
61228	Brochures en andere periodieken	0
61229	Tentoonstellingen	16
61230	Overige kantoorkosten	10
61231	Overige kosten Automatisering	20
61232	Overige kosten Voorlichting	10
	Totaal Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	380
	Gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen	
61233	Huur gebouwen en terreinen	640

Vervolg Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Bedragen xSRD.1.000

61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	43
61235	Verbouwingen	20
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5
61238	Telefoon	200
61240	Water	20
61241	Elektriciteit	100
61242	Overige Kosten Gebouwen	5
61243	Overige Kosten Nutsvoorzieningen	10
	Totaal Kosten Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen	1.043
	Algemene kosten	
61244	Representatie (Nationale & Intern. vertegenwoordiging)	40
61245	Abonnement en vakliteratuur	20
61246	Verzekeringen	19
61247	Schoonmaak	60
61248	Gereedschappen en apparatuur	10
61249	Kleding en Bewassing	20
61250	Bewaking	20
61251	Voeding	50
61253	Vrachtkosten en port	7
61254	Onderzoeks(laboratorium-)kosten	0
61255	Rechterlijke vonnissen	0
61257	Specifieke exploitatie kosten	10
61258	Kunst, Cultuur Aankopen en Onderhoud	0
61259	Nat.& Internat. Manifestaties w.o. sport & cult.	6
61260	Onderscheiding e.a. feestelijke bijeenkomsten	80
61261	Inhuur Externe Juridische Bijstand	6
61276	Verzorgingskosten (Personeelszorg, echter geen medisch karakter)	10
61263	Overige Algemene Kosten	7
	Totaal Algemene kosten	365
	Medische verzorging	
61276	Verzorgingskosten (Personeelszorg met medisch karakter)	2
61277	Laboratoriumkosten	0
61279	Medicijnen	2
61280	Hulpmiddelen	2
61282	Overige Medische Verzorging	4
	Totaal Medische Verzorging	10
	Transportkosten	
61283	Huur van voertuigen (en vaartuigen)	30
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	100
61285	Overige Transportkosten	5
	Totaal Transportkosten	135
	Totale Kosten voor het Gebruik van goederen en diensten	2.658

615: Schenkingen en Bijdragen**Toelichting**

De Schenkingen en Bijdragen zijn voor het jaar 2017 geraamd op **SRD. 5.000.**

Van deze post is SRD. 5.000, = opgenomen t.b.v. sponsoring aan derden, bijdragen aan personen en niet-gouvernementele instellingen, die al dan niet een activiteit zullen organiseren i.h.k.v. de taken en doelstellingen van het ministerie.

Het is van belang dat deze uitgaven goed zichtbaar zijn en niet onnodig t.l.v. code 612 of "Gebruik van goederen en diensten" (voorheen "Materiële Kosten") of 616 "Sociale Zekerheidsuitkeringen" worden gebracht.

Ervan uitgaande dat, gelet op het beperkt budget, vanuit de directie goedkeuring zal worden verleend aan minimaal 2 tot maximaal 5 sponsoring verzoeken is deze post geraamd op voornoemd bedrag.

616: Sociale Zekerheidsuitkeringen**Toelichting**

De Sociale Zekerheidsuitkeringen zijn voor het jaar 2017 geraamd op **SRD. 10.000.**

Dit bedrag is bestemd voor medische kosten van directieleden en de aan hen gelijkgestelde ambtenaren en gewezen directieleden met hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in staatsbesluiten. Deze post is dus geraamd op SRD. 10.000, =.

Specificatie Sociale Zekerheidsuitkeringen**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Lopende Uitgaven	Raming 2017
615	Schenkingen en Bijdragen	
61504	Bijdrage aan niet-commerciële instelling	5
61503	Bijdrage aan overheidsinstelling	0
61502	Overige schenkingen en bijdragen	0
	Totaal Schenkingen en Bijdragen	5
616	Sociale Zekerheidsuitkeringen	
61611	Ligkosten	7
61612	Poliklinische Kosten	3
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	0
61614	Overige Medische Kosten	0
	Totaal Sociale Zekerheidsuitkeringen	10
	Totaal Sociale Uitkeringen	15

62 Kapitaal Uitgaven

De Kapitaal Uitgaven hebben betrekking op de aanschaf van duurzame goederen zoals kantoorinventaris en transportmiddelen. Deze zijn totaal geraamd op **SRD. 636.000.**

620 Inventaris

De raming van Inventaris bedraagt **SRD. 260.000,=.**

Toelichting

Voor het goed functioneren van het personeel is het van eminent belang dat de afdelingen en diensten adequaat zijn voorzien van alle benodigde meubilair, apparatuur etc.

Deze uitgaven hebben betrekking op o.m. de aanschaf van

- Kantoormeubilair t.b.v. de diverse afdelingen.
- Kantoorapparatuur t.b.v. de diverse afdelingen.
- Gereedschappen t.b.v. de Technische Dienst

Specificatie Inventaris

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Raming 2017
62	Kapitaal Uitgaven	
620	<u>Inventaris</u>	
62001	Kantoorinrichting	130
62003	Communicatie	5
62004	Computers	75
62005	Printers	25
62006	Netwerken	0
62007	Laboratoriumbenodigdheden	0
62009	Technische Gereedschappen	8
62010	Overige Inventaris	7
62011	Overige Automatisering	10
62012	Overige Gereedschappen	0
	Totaal Inventaris	260

621: Transportmiddelen**Toelichting**

Transportmiddelen zijnaanvankelijk geraamd op **SRD. 376.000.**

De leiding van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme tracht de afdelingen en diensten belast met veldwerkzaamheden in Paramaribo en de districten, zoals de Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen, Economische Controle Dienst (ECD), de dependances van Handel en Industrie e.a. te voorzien van goede vervoermiddelen.

Specificatie Transportmiddelen

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Raming 2017
62	Kapitaal Uitgaven	
621	Transportmiddelen	
62102	Auto's	220
62104	Pick-ups	100
62105	Bussen	56
62106	Bromfietsen	0
62108	Vaartuigen	0
62110	Overige Transportmiddelen	0
	Totaal Transportmiddelen	376

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Beleidsprogramma's	Reëlsatie 2015	Reëlsatie 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
SHP- Beleidsgebied: ECONOMIE								
Doel: Stimuleren van de economie								
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling								
0707	Ontwikkeling Industriële sectoren	200	33,368	28,500	132,025	56,025	56,025	56,025
0708	Ontwikkeling Diensten sectoren	20	7,272	11	725	725	725	725
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en	134	10,950	26,105	26,466	26,466	26,466	26,466
0749	Ontwikkeling innovatie eco systemen			2,150	5,150	5,150	5,150	5,150
0750	Ontwikkelen beleid Intellectueel Eigendom			1,000	1,900	1,900	1,900	1,900
1409	Internationaal Handelsbeleid	0	0	3,350	3,632	3,632	3,632	3,632
0751	Investeringsfacilitering			0	1,100	1,100	1,100	1,100
0752	Internationale economische betrekkingen en financiering			0	200	200	200	200
0753	Economische planning en ontwikkeling			375	875	875	875	875
0754	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur			950	1,150	1,150	1,150	1,150
0243	Beleid Economische Controle			300	300	300	300	300
0755	Beleid Interne Markt			200	350	350	350	350
1307	Beleid economische Wet & regelgeving	0	0	0	350	350	350	350
0613	Communicatie beleid			200	500	500	500	500
0244	Beleid Institutionele Versterking			25	275	275	275	275
	Sub-totaal	354	51,590	63,166	174,998	98,998	98,998	98,998
SHP- Beleidsgebied: ECONOMIE & ARMOEDEBESTRIJDING								
Doel: Stimuleren van de economie								
Programma: 09 Subsidies en Bijdragen								
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	1,092	1,218	2,500	3,956	3,956	3,956	3,956
0928	Suriname Business Forum (SBF)	450	450	900	450	450	450	450
0960	Subsidie Stichting Toerisme Suriname (STS)	-	-	1,750	5,808	6,505	7,416	8,528
0962	Suriname Hospitality and Tourism Training Center	-	-	375	413	462	527	606
0963	Promotie Kosten en Toerisme Planning	-	-	500	7,150	8,008	9,129	10,498
	Sub-totaal	1,542	1,668	6,025	17,777	19,381	21,478	24,038
SHP- Beleidsgebied: ECONOMIE								
Doel: Stimuleren van de economie								
Programma: 20 Contributies								
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	57	4,846	9,846	4,846	4,846	4,846	4,846
	Sub-totaal	57	4,846	9,846	4,846	4,846	4,846	4,846
	Totaal Programma's	1,953	58,104	79,037	197,621	123,225	125,322	127,882

Toelichting Programma'sProgramma: Onderzoek en Ontwikkeling**Code 0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren**

Dit programma is geraamd op SRD 28.500.000 en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 1.500.000 Paranam Industrie en Commerce Park (PICP) / (SHP proj. Inf 01)

Bestek fase 2 van het Paranam Industrie Commercial Park en instelling management commissie.

SRD 500.000 Meubelsector (stimulering lokale houtindustrie)

Programmas ter versterking van de Meubelindustrie zullen door het Ministerie nader uitgevoerd worden. Een Internationale marktstrategie zal in samenwerking met de sector nader worden uitgezet om naast lokale ook internationale kopers aan te trekken. Tevens zal i.s.m. SBB een landelijk onderzoek naar de houtindustrie worden uitgevoerd. Een programma m.b.t. certificering van hout m.n. voor de export zal worden uitgezet en uitgevoerd.

SRD 500.000 Bio Trade

Binnen het concept Bio Trade zal er aandacht besteedt worden aan commercialisering, verwerking en export van producten en diensten afkomstig uit (non timber forest products, specialty food sector, biologische geteelde producten) awareness en de voorbereiding om te komen tot de opzet van een center of excellence. Dit instituut zal moeten begeleiden in het versterken voor commercialisering en groei.

SRD 26.000.000 Voorbereiden en opzet revolverend fonds voor industrialisatie en productiebevordering, importvervanging en export bevordering a USD.10 mln.

Het faciliteren van investeringen ter ondersteuning van de productie en industrialisatie in bestaande en nieuwe economische sectoren. Hierbij zal o.a. vanuit de ISDB middelen voor basisgoederen facilitering plaatsvinden ter stimulering van lokale productie waarbij importvervanging en exportbevordering worden nagestreefd. Het gaat in deze om een bedrag groot USD. 20 miljoen die gefaseerd zal worden opgenomen.

USD. 3.5 miljoen zal in het jaar 2017 worden opgenomen en het restant in het jaar 2018 en zonodig in de daaropvolgende.

Code 0708 " Ontwikkeling Diensten Sector" met de activiteit "Trade In Services"
 "Middels een sectorale scan komen tot een strategisch plan voor diensten, waarbij de focus zal zijn op 2 clusters gerelateerd aan handel en Industrie" voor een bedrag van **SRD 11.000.**

Code 0709- Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen
 Dit programma is geraamd op **SRD 26.105.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

- PM **Opzet van een Nationaal Certificerings instituut ter uitvoering van de herziene wet Bedrijven en Beroepen (Bedrijven en Beroepen Certificerings Instantie) (BBCI)**
Ter operationalisering van de herziene wet van 7 april inzake bedrijven en beroepen zal er een instituut worden opgezet. BBCI moet erop toezien dat de bedrijven welke niet vergunningsplichtig zijn wel voldoen aan een aantal regels en standaarden op het gebied van vestiging, opleiding, Technische Voorschriften e.d. In de praktijk zal het toezicht en registratie uitgevoerd worden door bevoegde gecertificeerde private instellingen
- PM **Stimulering KMO ontwikkeling in geïntegreerde economische groeicentra**
Op maximaal 5 locaties in binnenland en district zullen economische groeicentra in kaart worden gebracht ter ontwikkeling/upgraden en versterking en facilitering van ondernemerschap.
- SRD 25.000.000 **CUS IDB Programma 2015-2017**
Hierbij is geraamd een lening groot SRD. 25.000.000, ter uitvoering van het SUBCIP programma dat bestaat uit 3 componenten nl:
 - Wetgeving
 - Capaciteit
 - Value chain/Innovatie
Het project dossier ligt voor inzage ter beschikking. Voorzien wordt een extentie tot medio 2018.
- PM **Operationeel opzet Ondernemers desk**
Een desk voor het stimuleren van Ondernemerschap met als doel de dienstverlening van elektronische- en fysieke informatie naar de ondernemers toe te verhogen.
- PM **Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering voor de lokale private sector**
Ten behoeve van de uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering voor de lokale private sector zullen 3 acties worden uitgevoerd i.s.m. SBF.
- SRD 105.000 **SME policy formuleren**
Het ontwikkelen van een kader ter facilitering van de KMO sector in Suriname. En capaciteitsversterking van ondernemers, business coaching en business facilitation.

SRD 1.000.000

Voortgang KMO fonds

Ter ondersteuning van de productie sector zal dit fonds verder worden aangevuld middels andere financieringsbronnen

Code 0749- Ontwikkeling innovatie eco systemen

Dit programma is geraamd op **SRD 2.150.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 200.000

Ontwikkelen innovatie beleid

Formuleren van een innovatie beleid.

SRD 200.000

Ondersteuning" hands on innovatie" gefinitieerd door de private sector

Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.

SRD 800.000

Opzet Innovatie fonds

Varierend van productontwikkeling, IP financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering zal ter facilitering een fonds worden opgezet.

SRD 200.000

Mechanisme voor innovatie, product ontwikkeling en commercialisatie van IE binnen hogere opleidingsinstituten

Voorbereid een samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten met technologische opleidingen waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt. Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te vercommercialiseren).

SRD 750.000

Industrial Innovation service center saramacca kanaal

De locatie aan de Saramacca doorsteek, dat eigendom is van HI, zal getransformeerd worden naar een Industriële Incubator en Innovatie centrum. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve diensten. De ondersteuning vindt plaats gedurende een vooraf bepaalde periode tot volledige zelfstandigheid. Door middel van het Innovatie centrum zal innovatie gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. Daarnaast zal worden ingesteld een innovatie denktank, markerspace en er zal worden samengewerkt met instituten in het hoger onderwijs. Aangegeven raming is bestemd voor ontwikkeling van het technisch plan en sloop en opruiming van huidige verouderde gebouwen.

Code 0750- Ontwikkelen Intellectual Property (IP) beleid

Dit programma was geraamd op SRD 1.900.000 en is teruggebracht naar

SRD. 1.000.000. Deze kon als volgt onderbouwd worden.

SRD. 1.000.000 **Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendom**
Faciliteren van het Bureau Intellectuele Eigendom w.o.: fysieke verhuizing, ondersteuning ICT, opstart instellen IP Helpdesk,

PM **Het formuleren van een Intellectueel Eigendom beleid**
Het opstellen van een beleidskader voor intellectueel eigendom als tool voor economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie. Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten die beschermd worden. Dit IE beleid moet tevens passen in het technologie- en industriebeleid van het Ministerie.

Enkele belangrijke wetten in dit kader zijn bescherming van Traditionele Kennis, auteursrechten en naburige rechten, uitvindingen, merken inclusief dienstmerken, collectieve merken, instellen van IE arbitrage, biodiversiteit en geografische indicatie.

PM **Moderniseren van een Registratie systeem**
Het upgraden van het registratie systeem inzake merken, modellen en tekeningen en octrooien ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland. Een verbeterd systeem zal ertoe leiden dat de overheid een stijging van aanvragen c.q. inkomsten tegemoet mag zien.

PM **Capaciteits versterking en Outreach IE**
Capaciteitsversterking t.b.v. personeel, overheidsmedewerkers en de private sector inzake intellectuele eigendom.

PM **Voorbereiden en opzet van een STEM afdeling (Science Tech Engineering Mathematics afdeling) voor commercial and technology Transfer Knowledge**
Strategie en implementatie van een STEM afdeling waarbij in samenwerking met ondernemers en hoger onderwijs intellectuele eigendommen worden geregistreerd voor commercialisering.

Code 1409- Internationale Handels beleid

Dit programma is geraamd op **SRD 3.350.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 150.000 **Markttoegang**
Het programma voor markttoegang is gericht op het opzetten van trade promotion, trade mission het synchroniseren van het HS code systeem, het opleiden van commercial officers die potentiële markten in kaart brengen in samenwerking met de Dienst Invoer Uitvoer Deviezen Controle (IUD).

SRD	3.000.000	Single electronic window for Trade Opzetten van een netwerk voor het vergemakkelijken van de handel bij IUD waarbij alle nationale stakeholders middels een online systeem zijn verbonden voor zowel de import, export als doorvoer van goederen (fase I).
SRD	50.000	CARICOM Single Market and Economy. Door het Onderdirectoraat Handel zijn in dit kader de volgende handelsactiviteiten gepland: • Het houden van districtsdagen, informatiedagen, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops, • i.v.m. bewustwordingscampagnes, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops, en feasibility study to identify Technical Legal and Financial Requirement for the establishment of an Electronic Single Window m.b.t. Trade Facilitation {TF} - i.v.m. Netwerkvergaderingen, Nationale Consultaties, Videoconferenties Awareness sessies (Seminars/ Workshops) m.b.t. CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA).
SRD	100.000	Trade Facilitation De uitvoering van dit project zal naast de overheidsbijdrage ook met donormiddelen worden uitgevoerd. Binnen dit kader zal het Suriname Trade and Promotion Organization nieuw leven worden ingeblazen, daarnaast zal er een trade portal worden opgezet ter facilitering van de productie en diensten sector in samenwerking met IUD.
SRD	50.000	Internationale handels onderhandelingen en capaciteits versterking In het kader van markttoegang is een van de taken het voorbereiden van nationale consultaties, regionale - en bilaterale onderhandelingen in nauwe samenwerking met de relevante ministeries en stakeholders. De straffers zullen getraind worden in onderhandelingen technieken.
PM		Dispute settlement Trainingen van personeel in dispute settlement.

Code 0753- Economische planning en ontwikkeling

Dit programma is geraamd op SRD 875.000en teruggebracht naar **SRD. 375.000**. Deze kan als volgt onderbouwd worden.

SRD	250.000	Opzet en Operationalisering Economic Intelligence Unit (EIU). Het Ministerie zal ondernemingen faciliteren door nodige informatie beschikbaar te stellen via het Market Intelligence Unit (MIU) die deel zal uitmaken van het Economic Intelligence Unit. Deze unit zal zorgdragen voor een online database waarbij markt informatie zowel uit nationale als internationale bronnen zal worden verzameld. Om zodoende een uitgebreid beeld te vormen van de bestaande markten, klanten, problemen, concurrentie en groeipotenties voor nieuwe producten en diensten. Voorts zullen ook andere relevante data beschikbaar worden gesteld die ondernemers in staat zullen stellen om toegang te verkrijgen tot relevante informatie die hen toegang verschaffen tot internationale markten.
SRD	75.000	Het voorbereiden opzetten van een Onderzoeks- en Ontwikkelings Unit Voorbereidingen zullen getroffen worden voor het opzetten van een unit voor de uitvoering van Onderzoek en Ontwikkeling. Er zal een behoefte analyse worden opgemaakt van alle onderzoek, functies, producten en activiteiten binnen het Min.v. HI om zodoende het Meerjaren Onderzoeks- en Ontwikkelingsplan op te stellen. In het Onderzoeks- en Ontwikkelingsplan zal worden opgenomen wat voor onderzoeken er in de komende perioden zullen worden uitgevoerd en wie (functies) en welke afdelingen bij deze onderzoeken betrokken zullen worden. Verschillende afdelingen binnen het Min. v. HI zullen hun input moeten geven. Het O&O plan moet ervoor zorgen dat de projecten van het ministerie worden opgezet en uitgevoerd en dat het ministerie zich blijft ontwikkelen.
PM		Voorbereiden en opzetten van een productiviteits Unit Het meten en bijsturen van de productiviteit binnen sectoren.
PM		Voortgang GIS mapping en training Het Min.v. HI&T zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Ten einde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS trainingen volgen.
SRD	50.000	Projectontwikkeling, Monitoring en Evaluatie Unit (PME unit) Een unit Projectontwikkeling, Management en Monitoring en Evaluatie (PME) moet worden opgezet om huidige en

toekomstige projecten van het Min.v. HI&T, te managen en te monitoren. Dit houdt in dat projecten worden gecoördineerd, gemonitord en geëvalueerd om zodoende na te gaan of een project haar uiteindelijke doel bereikt heeft. Project-charters en Schedules moeten volgens een eenduidig format worden opgezet. De staf afdeling moet worden voorzien van goede huisvesting en inrichting en personeel dat getraind is en die de competentie bezit om projectmatig te werken en kennis heeft van result based planning en budgetting. Hiervoor zal er een speciale software worden gekocht.

Code 0754- Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur

Dit programma is geraamd op **SRD 950.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 350.000	Nationaal Certificerings Programma Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector en trainen van gekwalificeerde gecertificeerde auditors en het opstellen van nationale certificerings protocollen
PM	Creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme in samenwerking met het bedrijfsleven. Het verhogen en versterken van het concurrentieniveau van Surinaamse bedrijven op de internationale markten. Het internationaal profileren van onze bedrijven en (sector) organisaties.
PM	Voorbereiden voor het opzetten van het Metrologie instituut Transformatie en upgraden van W&Y naar een Nationaal Metrologisch Instituut: Capacity building, wetgeving kader, institutionele versterking
SRD 200.000	Voorbereiding; opzetten van Nat.Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling Voorbereiden van beleid Nat. Quality Infrastructure, waarbij diverse protocollen zullen worden ontwikkeld voor sectoren.
SRD 400.000	Opzetten mobiele units W&Y op strategische lokatie Training, beveiligingsapparatuur, logistieke zaken.

Code 0243- Beleid Economische Controle

Dit programma is geraamd op **SRD 300.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 300.000	Versterking en modernisering van de E.C.D. Capacity building: (BAVP opleiding) TA aantrekken voor wijziging management en organisatie structuur.
-------------	---

Code 0755- Beleid Interne Markt

Dit programma is geraamd op **SRD 200.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 50.000	Formuleren van het Mededingingsbeleid Ontwikkelen structuur van de mededing en consumenten autoriteit.
SRD 75.000	Consumenten beschermingsbeleid Data collectie en onderzoek, en het opzetten van een netwerk met NGO's en Internationale Organisatie awareness campagne.
SRD 75.000	Ontwikkelen van een prijsbeleid Ontwikkelen van beleid t.a.v. prijsvorming van goederen en diensten.

Code 0613- Communicatiebeleid

Dit programma is geraamd op **SRD 200.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 200.000	Upgraden van de IT en voorlichting afdeling van een technisch onderhoud afdeling naar een gespecialiseerde innovatieve IT afdeling, die bijdraagt aan de productiviteit van de organisatie. Project aanschaf conference equipment Aanschaf en ontwikkeling van sector gerelateerde software Capacity building: • Netwerk beheer • Contentmanagement t.b.v. website • Netwerkbeveiliging
-------------	--

Code 0244- Beleid Institutionele Versterking

Dit programma is geraamd op **SRD 25.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

SRD 25.000	Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma Doorvoeren van Changemanagement op het Ministerie; Implementatie van het Baldrige Performance excellence project.
------------	---

Programma's: Subsidies en Bijdragen

Code 0927- Surinaams Standaarden Bureau (SSB)

Dit programma is geraamd op SRD 2.500.000 en kan als volgt onderbouwd worden.

Dit betreft de operationele kosten van het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) en de eerste aanzet tot toepassing van wetten m.b.t. standaarden.

Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl haar technische werkmarm, de Dienst Waarborg & IJkwezen toezicht houdt op de Metrologiewet en de Waarborgwet.

Vanwege financiële omstandigheden is het niet gelukt de gestelde beleidsdoelen te realiseren.

Het ligt wel in de lijn der verwachting dat in het jaar 2017 de op handen zijnde Metrologie wet om nationale meetstandaarden beschikbaar te stellen, wel wordt goedgekeurd. Dit moet de basis vormen van een internationaal herleidbare metrologische infrastructuur. Het gebruik van gecontroleerde meetinstrumenten bij het leveren van goederen zal o.m. bijdragen aan eerlijke handel en consumentenbescherming.

De kosten kunnen voor het jaar 2017 als volgt onderbouwd worden;

- SRD. 1.400.843 **Personeelskosten**
Deze zijn de salarissen en lonen inclusief de toelagen en medische voorzieningen van het huidig personeel. Hierbij is ook inbegrepen de salarissen en eventuele toelagen/vergoedingen van het aan te trekken personeel t.b.v. het SSB. In deze wordt gedacht aan; IC medewerker (1), administratief medewerkers (2), metrologie medewerkers (3), financieel medewerker (1).
- SRD. 186.950 **Huisvestingskosten**
Deze kosten zijn de kosten van huur van het SSB-Kantoor, onderhoud van het gebouw en het terrein, de kosten van elektriciteit en water en overige huisvestingskosten zoals reparatie en verfmateriaal van het SSB.
- SRD. 122.127 **Verzekeringen**
Deze kosten zijn de kosten van SZF verzekering, SOR-verzekering, Pensioen verzekering, en verzekering en keuring van dienstvoertuigen
- SRD. 51.750 **Vervoerskosten**
De vervoerskosten behelzen brandstofkosten voor dienstvoertuigen van het SSB en W& IJkw. huur van voertuigen ingeval van binnenlandse dienstreizen, taxikosten

voor het ophalen van voeding/personen tijdens seminars/workshops indien er geen dienstvoertuigen beschikbaar zijn. Ook het onderhoud van de dienstvoertuigen van SSB en W& IJkw.

- **SRD. 414.365 Kantoorkosten**
De kantoorkosten hebben betrekking op kantoorbenodigdheden, telefoonkosten en internet, kopieer en drukwerk, onderhoud kantoor machines alsook abonnementen op vakliteratuur en contributiebetalingen aan regionale en internationale organisaties die zich bezighouden met standaarden zoals CROSQ (Caricom Regional Organisation for Standards and Quality).
- **SRD. 28.750 ICT**
Deze zijn de kosten van Licenties ICT Software en voorzieningen.
- **SRD. 222.715 Algemene Kosten**
Hierbij wordt gedacht aan de kosten van remuneratie (commissiegelden) van het SSB-Bestuur en de Commissie Wetgeving, diensten van derden (Productie en diversen), bankkosten, accountantskosten, donaties, reis- en verblijfskosten buitenland ingeval van deelname aan trainingen, workshops/seminars en meetings overzee en reis- en verblijfskosten binnenland alsmede de kosten van verzekering en keuring van voertuigen van SSB en W& IJkw, advertentie en reclamekosten, laboratoriumkosten etc.
- **SRD. 72.500 Aanschaffingen**
Dit is voor de aanschaf van 2 dienstvoertuigen voor inspectiewerkzaamheden en kantoormeubilair voor de nieuwe medewerkers.

Code 0928 – Suriname Business Forum (SBF)

Conform de afspraak met het Ministerie van Financiën, zouden de totale kosten van het Suriname Business Forum (SBF) betrekking hebbende op de remuneratie van de commissie leden van het SBF, alsook de exploitatiekosten van haar technische werkmans "Suriname Business Development Center (SBC)", geheel door het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme gedragen worden.

Voor het jaar 2017 is dit programma geraamd op **SRD. 900.000**, =voor de exploitatiekosten van het SBF over de jaren 2016 en 2017.

Code 0960 - Subsidie Stichting Toerisme Suriname (STS)

Toerisme kan een belangrijkere bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de nationale economie indien zowel de private als de publieke sector deze industrie op een professionele manier aanpakken. Toerisme is arbeidsintensief en is daarnaast een exportproduct dat bij een betere benutting/verdere ontwikkeling een grotere bijdrage zal leveren aan de betalingsbalans (deviezen inkomsten), de staatsbegroting (belastinginkomsten) alsmede werkgelegenheid. Daarnaast leidt de ontwikkeling van toerisme tot spin-off effecten die overige sectoren van de economie positief zullen beïnvloeden.

Voor het realiseren van een optimale benutting van de toerisme potenties, is het noodzakelijk dat de overheid voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor de ontwikkeling en marketing van het toerisme in Suriname. Inspanningen op het gebied van human resource development, toerisme-onderzoek, productontwikkeling, kwaliteitsbewaking (standaarden), marketing, nationale, regionale en internationale samenwerkingen, worden reeds door de STS i.s.m. overige stakeholders verricht met als uitgangspunt Suriname verder toerisme minded te maken, en het land als toerisme bestemming beter op de wereldkaart te plaatsen.

De STS is de overkoepelende toerisme organisatie, die het toerisme beleid van de overheid mede uitvoert. Vanwege haar taakstelling is de strekking van de STS coördinerend, faciliterend en begeleidend, waarbij de ondersteunende rol naar de totale sector essentieel is.

Marketing en Promotie

De Stichting Toerisme Suriname geeft jaarlijks een destinationgids uit die het toerismeproduct uitdraagt. De gids wordt regionaal en internationaal gedistribueerd via onder meer Surinaamse consulaten en tour operators in het buitenland. Daarnaast is de STS de beheerder van de website www.surinametourism.sr waar menig bezoeker nadere informatie in het Engels en Frans aantreft over de destination Suriname en verschillende reis mogelijkheden van de bij haar geregistreerde bedrijven. De STS heeft verder in 2016 een toerisme app. op de markt gebracht, die zoals de website diepgaande informatie verstrekt over de diverse toerisme mogelijkheden. In combinatie met sociale media, richt de STS zich op potentiële bezoekers, en vragen die dagelijks per e-mail worden gestuurd, handelt de STS ook af. Om de marketing en promotie activiteiten van de STS verdere gestalte te geven, is het zaak dat de organisatie over de nodige middelen beschikt om haar marketingstrategie uit te voeren.

Benodigde subsidie over het dienstjaar 2017 is SRD 1.750.000, =

Code 0962 – Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC)

Voor het kunnen uitvoeren van het beleid van de Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) was voor het jaar 2017 aanvankelijk geprognosticeerd een bedrag groot ca. SRD. 1.848.500,=.

Deze was bestemd voor de directievoering (remuneratie bestuur en representatiekosten) en de operationele kosten zoals de personele uitgaven, onderhoudskosten en algemene kosten alsook de investeringen in o.a. gebouwen en kantoorinventaris, en de kosten i.v.m. projecten en internationale oriëntatie.

Vanwege het beperkt financieel plafond kan SHTTC haar beleid enigszins aanpassen en trachten haar doelen deels te bereiken met een raming van SRD. 375.000.

De subsidie aan Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) voor het dienstjaar 2017 wordt geraamd op **SRD 375.000, =**

Code 0963 - Promotiekosten en toerisme planning

De ontwikkeling van toerisme in Suriname is vooral gebaat bij een gedegen marketing- en promotiebeleid. Het laatste betekent dat Suriname, wil het land de nodige bekendheid bewerkstelligen, verplicht is te investeren in die middelen om zowel in Europa als Noord-Amerika, bekendheid te realiseren.

Het marketing- en promotiebeleid is vooral gericht op het aangaan van partnerschappen met diverse lokale en internationale stakeholders, met als voornaamste doel dat partijen op gelijkwaardige basis acties ondernemen voor het positioneren van Suriname als toerismebestemming.

De marketing en promotie zal zich voornamelijk in Nederland, de Verenigde Staten van Amerika en het Caribisch Gebied voltrekken. Hierbij zal er optimaal gebruik worden gemaakt van bekende methodieken, sociale media, alsook middelen zoals het organiseren van persreizen en FAM trips. Het is uiteraard de bedoeling dat er constante evaluatie plaatsvindt, en waar nodig aanpassingen zullen worden gepleegd.

Het is tevens de bedoeling dat Suriname zich ook op online marketing gebied zal profileren. Een professionele website, gekoppeld met een heuse campagne via sociale media, en training van relevante personeelsleden, moeten er uiteindelijk toe leiden dat de bestemming Suriname, optimaal bereikbaar is voor verschillende doelgroepen in Nederland, België, Duitsland, Noord-Amerika, het Engelssprekend, alsook Franssprekend Caribisch Gebied.

Ook in dit geval zal er constante monitoring plaatsvinden. Het is tevens de intentie dat de online en reguliere marketing elkaar aanvullen, en dat deze te ondernemen acties synchroon zullen lopen. Uiteraard is het streven dat het land Suriname door het gebruik van optimale technieken herkenbaar is en blijft. Deze aanpak zal tevens als basis moeten dienen voor alle activiteiten die bedoeld zijn om Suriname positief uit te dragen. Uniformiteit dus, die ons land uitermate goed van dienst zal zijn.

Duurzame toerisme ontwikkeling. Het toerisme is een “cross cutting” sector die vrijwel met elke ander onderdeel van de economie te maken heeft. De ontwikkeling van de toerisme sector eist adequate planning en implementatie. Een nationaal plan voor het toerisme vereist een integrale aanpak, waarbij alle actoren betrokken zijn en alle hulpbronnen in kaart zijn gebracht met hun sterkten en zwakten om zodoende maximaal voordeel uit te halen in termen van werkgelegenheid en deviezen inkomsten.

Alle schakels binnen de keten dienen in kaart gebracht te worden en is het zaak dat de nodige investeringen hierin worden gepleegd. Ook is belangrijk om simultaan te werken aan de randvoorwaarden ter ontwikkeling van de sector. Naast de nodige wet- en regelgeving is het noodzakelijk dat de standaarden voor de diverse bedrijven en beroepen in orde worden gemaakt. Onder dit begrotingsartikel zullen de nodige maatregelen getroffen worden als voorbereiding op een nationaal toerisme masterplan.

Voor het jaar 2017 zijn de totale kosten voor de uitvoering van deze projecten geraamd op **SRD. 500.000, =**

Transitie STS naar toerisme autoriteit

De Suriname Toerisme Autoriteit (STA) is rond de tweede helft van 2017 een feit. Het voorgaande houdt in dat de Stichting Toerisme Suriname ophoudt te bestaan en dat de ontwikkeling van de toerisme sector voortaan een aangelegenheid zal zijn van de STA.

Het nieuwe bestuur dat bij de STS is aangesteld, heeft als één van zijn kerntaken, de transitie van de STS naar de STA voor te bereiden, alsook uit te voeren. De Suriname Toerisme Autoriteit zal Suriname nationaal en internationaal uitdragen en zal qua aanpak ondersteuning genieten van zowel de private als publieke sector. De STA zal door nieuwe wetgeving (toerismewet), beter kunnen inspelen op ordening van de sector, en deze zal daarnaast door het vergaren van middelen, zelfvoorzienend zijn.

Het is tevens de bedoeling dat de STA op professionele manier wordt bemenst. Het kader van de nieuwe organisatie, zal in samenwerking met stakeholders op een professionele manier elementen zoals productontwikkeling, marketing, educatie, en onderzoek moeten aanpakken. Het werken aan de totstandkoming van een toerisme masterplan verdient grote prioriteit.

Programma: Contributie Verplichtingen

Code 2001 – Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties

De staat Suriname heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale handelsorganisaties zoals:

CARICOM

OTN

WTO

CCC

CEDA

UNIDO

CONSUMER INTERNATIONAL

ICEPEN

WIPO

e.a. de contributie verplichting op kwartaalbasis dan wel op jaarbasis. Tevens is rekening gehouden met het bericht van het Caricom Secretariaat dat bij de 31ste Meeting van Caricom Ministers van Buitenlandse Zaken gehouden in januari 2013, besloten was dat alle lid landen een bijdrage doen ter betaling van de salarissen.

Zo is de bijdrage van Suriname aan deze salarissen toen gesteld op USD. 65.000, = per jaar hetgeen in 2017 kan leiden tot een jaarbijdrage aan salarissen groot ca. SRD. 520.000, =.

Vanwege de koersschommelingen en de uitstaande contributieschuld aan de diverse regionale en internationale organisaties met name aan de CARICOM, moet de raming van de Contributie Verplichtingen dringend aangepast worden.

Om deze reden is het beleidsprogramma "Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties geraamd op SRD. 9.846.000,00 in plaats van SRD. 4.846.000, =.

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren	De facilitering van een duurzame verhoging en diversificatie in de downstream van de gekozen industriële productie, gebaseerd op de vraag van de internationale Markt. In de periode 2017 - 2021 worden Industrial investment actief aangetrokken en gefaciliteerd. De toename van de export en verminderde afhankelijkheid van de import wordt gestimuleerd en de logistiek binnen de prioriteitssubsectoren geoptimaliseerd.			
Paramaribo Industrie en Commercie Park (PICP)		Concept TOR voor Financial Feasibility study ter voorbereiding van de inschrijvingen.	Instelling van de monitoringscommissie PICP. En aanvang van de Financial Feasibility study.	Oplevering Financial Feasibility study. Startup activiteiten van die PICP.
Industrial Master Plan			Voorbereiding studie Industrial Master Plan.	Aanbesteding en oplevering Industrial Master Plan.
Voorbereiding opzet Industrial Development Support Unit				Voorbereiding term of references, aanbesteding voor die studies, consultaties voor die Industrial study voorbereiding project voorstel financiering opzet.
Bio Trade			Aanvang raamwerk ter uitvoering Bio Trade. Samenwerking	Voorbereiding opzetten Centre of Excellence en de implementatie van

			opgezet tussen de telers en de verwerkers van Ananas en Pinda. (Value chain benadering).	projecten binnen de Agro industrie, Biodiversiteit en Traditionele kennis.
Meubelsector (stimulering lokale houtindustrie)		De meubelbeurs is georganiseerd.	Organiseren van een training ter ondersteuning van de export bevordering binnen deze sector. Evaluatie en follow up van de boven genoemde training en voorbereiding internationale meubelbeurs 2017	Programma's ter versterking van de Meubelindustrie zal door het Ministerie nader uitgevoerd worden. Een Internationale marktstrategie zal in samenwerking met de sector nader worden uitgetest om naast lokale ook internationale kopers aan te trekken. Tevens zal i.s.m. SBB een landelijk onderzoek naar de houtindustrie worden uitgevoerd. Een programma m.b.t. certificering van hout m.n. voor de export zal worden uitgetest uitgevoerd.
Voorbereiding en opzet revolverend fonds voor industrialisatie en productiebevordering importvervanging en exportbevordering a USD 20 miljoen				Het faciliteren van investeringen ter ondersteuning van de productie en industrialisatie in bestaande en nieuwe economische sectoren. Hierbij zal o.a. vanuit de ISDB middelen voor basisgoederen facilitering plaatsvinden ter stimulering van lokale productie waarbij importvervanging en exportbevordering worden nagestreefd.
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0708- Ontwikkeling Diensten Sectoren	Het reguleren en bevorderen van de diensten sector teneinde ze competitieve te maken			

	op nationaal en regionale markten			
Trade in Services		Onderhandelde services offer list onder de WTO	TOR goedgekeurd voor de sectorale scan van de diensten sector	Sectorale scan afgerond en 2 cluster sectoren beschreven Verdere onderhandeling van diensten in regionaal en bilateraal verband
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0709- Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen.	Het stimuleren van ondernemerschap			
Opzet van een Nationaal Certificerings instituut ter uitvoering van de herziene wettelijke Bedrijven en Beroepen (Bedrijven en Beroepen Certificerings Instantie) (BB)				Ter operationalisering van de herziene wet van 7 april inzake bedrijven en beroepen zal er een instituut worden opgezet. BBCI moet erop toezien dat de bedrijven welke niet vergunningsplichtig zijn wel voldoen aan een aantal regels en standaarden op het gebied van vestiging, opleiding, Technische Voorschriften ed. In de praktijk zal het toezicht en registratie uitgevoerd worden door bevoegde gecertificeerde private instellingen
Stimulering KMO ontwikkeling in geïntegreerde economische groeicentra			Een projectdossier wordt ingediend voor goedkeuring.	Op maximaal 5 locaties in binnenland en district zullen economische groeicentra in kaart worden gebracht ter ontwikkeling/upgraden en versterking en facilitering van

				ondernemerschap
CUS IDB Programma 2015-2017			Er zijn 4 projecten opgestart i.h.k.v. van de hervorming ondernemingsklimaat.	Binnen het kader van het SUBCIP programma zullen er andere programma's worden uitgevoerd tevens zal er verlenging van die lening worden aangevraagd.
Voortgang opzet Ondernemers desk			Desk opgezet voor optimale dienstverlening aan de ondernemers.	Toename van goedgekeurde bedrijfsplannen en tenoemen KMO's.
SME policy formuleren			Een concept note is voorbereid voor de aanvraag van technische assistentie bij een donor.	Geformuleerd de TOR en de financiering aanvraag.
Ontwikkelen van ondernemerschap trainingen (dag TES).			Er zijn totaal 138 ondernemers getraind	Evaluatie en follow up capaciteitsversterking van de ondernemers
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>0749 Ontwikkeling innovatie eco systeem</i>	Het creëren van randvoorwaarden ter verhoging van de productiviteit			
Ontwikkelen innovatie beleid			Studie van de wereld bank m.b.t. innovatie is opgeleverd Innovatie commissie ingesteld Studie Redd+ innovatieve economie opportuniteiten opgeleverd	Innovatie beleid geformuleerd
Ondersteuning" hands on innovatie" gefinancierd door de private sector				Minimaal 6 projecten ondersteund
Opzet Innovatie fonds			Innovatie fonds voorbereid	Innovatie fonds operationeel
Mechanisme voor innovatie, product ontwikkeling en			Voorbereiding studie naar Tech transfer	Technische assistentie voor de TTO opzet

commercinisatie van IE binnen hogere opleidingsinstituten			office (TTO)programma i.s.m. 3 hogere opleidingsinstituten 2 personen getraind in opzet en procedures TTO TOR Studie naar university spin off ondernemingen geformuleerd	gestart Nog 4 personen getraind in TTO Studie naar university spin off ondernemingen gefinitieerd
Industrial en Innovation service center aan de saramacca kanaal			TOR geformuleerd Opstart haalbaarheid studie en impact studie	Oplevering programma van eisen voor het technisch ontwerp en diensten Oplevering technisch ontwerp en bestek
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0750 Ontwikkelen beleid Intellectueel Eigendom	Het ontwikkelen en verbeteren van de regionale en internationale concurrentie vermogen middels gebruik van IE. Het bewerkstellingen van de toename van het effectief IE gebruik middels het commercialiseren, beschermen en innovatie			
Institutionele versterking Bureau Intellectuele Eigendommen			Overdracht en overname van Bureau IE geeffectueerd. Vorbereiding huurpand.	Fysieke verhuizing Bureau IE.
Het formuleren van een Intellectueel Eigendom beleid			Het opstellen van een beleidskader voor intellectueel eigendom als tool voor economische ontwikkeling, modernisering van de wetgeving: wet industriële eigendom en wet auteursrecht aangeboden aan DNA.	Beleidskader in progress: wetgeving: wet industriële eigendom en wet auteursrecht aangenomen in DNA.

Moderniseren van een Registratie systeem			Verbeteren van die dienstverlening naar ondernemers.	Volledige implementatie van IPAS. De achterstand van drie jaar merkaanvragen is verwerkt.
Capaciteits versterking en Outreach IE			10 medewerkers hebben de basis training IE aangeboden door WIPO.	Circa 30 medewerkers hebben de basis en geavanceerde training IE aangeboden door WIPO gevolgd. Een grotere vraag naar IE diensten bij de afdeling IE.
Voorbereiden en opzet van een STEM afdeling (Science Tech Engineering Mathematics afdeling) voor commercieel and technology Transfer Knowledge				Strategie en implementatie van de STEM afdeling waarbij in samenwerking met ondernemers en hogere onderwijs intellectuele eigendommen worden geregistreerd voor commercialisering.
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleidsresultaten 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
1409 Internationaal Handelsbeleid	Het vergroten en diversifiëren van de export en het creëren van markttoegang en het voeren van internationale handelsonderhandelingen			
Markttoegang		Additionele markttoegang Cuba bewerkstelligd Verdere implementatie van de CSME regime Data base analysis met Mercosur opgestart	Verdere implementatie en versteviging van de handelsrelaties met diverse handelspartners Het aflasten van potentiële nieuwe markten	Markttoegang gecreëerd o.a. de volgende markten: Mercosur, OIC, VS, Canada, China, Oost Europa
Single electronic window for Trade		Aanbesteding van de haalbaarheidsstudie is uitgevoerd	Oplevering van de haalbaarheidsstudie	Implementatie fase 1 SEW for trade
CARICOM Single Market and Economy.		Implementatie CSME regime	Implementatie CSME	Implementatie CSME
Trade Facilitation		Voor studie voor de TF agreement van de WTO	Opstart van de voorbereiding van de handels faciliterings-	Uitvoering en introductie van handelsfacilitering maatregelen

			maatregelen	
Internationale handels onderhandelingen en capaciteits versterking				
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>0751 Investerings-facilitering</i>	Het investeringsklimaat bevorderen en actief stimuleren van industrialisatie ontwikkelingen in potentiële sectoren voor economische groei			
Studie voor het opzetten van een export en importbank				Studie is afgerond en structuur export en import bank opgezet
Voorbereiding opzet Trade Investment & Promotion (TIPA)				Voorbereiden van de opzet TIPA en formuleren Trade and Investment policy is geschied Circa 5 personen getraind op diverse gebieden investering rakende
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>0752 Internationale economische betrekkingen en financiering</i>	Het actief en optimaal inzet van Internationale betrekkingen als mechanisme instrument voor nationale economische ontwikkeling			
Voorbereiding en opzetten van een PMU				PMU operationeel
Het opzetten van een desk voor monitoring van internationale economische betrekkingen en financiering.				Desk monitoring operationeel Relatie internationale betrekkingen verbeterd Diverse projecten financiering aangetrokken
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Investeringsbevordering				
0753 Economische planning en ontwikkeling	Ondersteuning bieden aan de directoraten voor alle baseline studies die moeten bijdragen tot effectieve beleidsvoorbereiding, monitoring en evaluatie van beleidsactiviteiten			
Opzet en Operationalisering Economic Intelligence Unit (EIU).			Voorbereid operationalisering Economic Intelligence Unit	Economic Intelligence Unit operationeel
Het voorbereiden opzetten van een Onderzoeks- en Ontwikkelings Unit				O&O unit operationeel
Projectontwikkeling, Monitoring en Evaluatie Unit (PME unit)				M&E unit operationeel
Voorbereiden en opzetten van een productiviteits Unit				Productiviteits unit operationeel
Voortgang GIS mapping en training				GIS mapping
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Investeringsbevordering				
0754 Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	Het effectief implementeren van de NQI ter facilitering van productie, industrieën, lokale markt en export, tevens creëren van een optimaal functioneel kader voor de dienstverlening van de publieke sector			
Nationaal Certificerings Programma			Evaluatie van het NCP programma.	Opleveren van circa 30 gecertificeerde bedrijven Opleveren van 30 getrainde gekwalificeerde gecertificeerde auditors. Beschikbare protocollen inzake certificering. Integratie met relevante projecten.
Creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Handel,			Installatie van de technische commissie en samenstellen van een policy paper.	Standuud Made in Suriname (MIS) keurmerk ontwikkeld. 15 gecertificeerde MIS auditors getraind

Industrie en Toerisme in samenwerking met het bedrijfsleven.				
voorbereiden voor het opzetten van het Metrologie instituut			Voorbereiding opzet nationaal Metrologisch instituut afgerond.	Het schrijven van een policy paper. Het aankopen van equipment en het trainen van personeel. Metrologie aangeboden aan de DNA voor goedkeuring.
Voorbereiding: opzetten van Nat.Quality Infrastructure (NQI) t.b.v. economische ontwikkeling			Voorbereiding studie structuur in place	NQI geïmplementeerd
opzetten mobiele units W&Y op strategische lokatie				2 mobiele units zijn operationeel op strategische plekken
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0243 Beleid Economische Controle				
Versterking en modernisering van de E.C.D.			Voorbereiding opzet management structuur	implementatie professionele management structuur van de ECD
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealliseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Ondernemerschap				
0755 Beleid Interne Markt	Door middel van het monitoren van de lokale en internationale markt, waar nodig tools in werking brengen ten behoeve van het efficiënt opereren van de economisch markt			
Formuleren Mededingings het beleid.			Wet mededinging aangeboden aan de DNA voor goedkeuring. 30 personen getraind in basis kennis mededinging. Policy paper geformaliseerd.	Wet mededinging aangenomen door DNA en afgekondigd. Aanvang opzet mededingings autoriteit.
Consumenten beschermingsbeleid:		Policy paper afgerond. Diverse trainingen en awareness activiteiten	Launch COZA app. voor verdere verbetering klacht afhandeling.	Consumenten wet aangenomen door DNA en afgekondigd. Aanvang opzet consumenten

		gehouden. Verbetering klacht afhandelingspro- cedure.	Beleid ontwikkeld t.a.v. Recall procedures t.b.v. food en non food products in Suriname. Opzet data base t.b.v. prijsbeleid.	autoriteit. Implementatie van de White paper consumentenbesc herming inzake klachten afhandeling verbeterd. Upgrade data base t.b.v. prijsbeleid.
Ontwikkelen van een prijsbeleid:				Policy paper opgeleverd.
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealliseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>1307 Beleid economische Wet & regelgeving</i>				
Ontwikkelen Economisch gerelateerde wetgeving				nieuwe economische gerelateerde wetgeving is geconcipieerd, bestaande wetgeving is gemoderniseerd Wetboek voor economisch recht is ontwikkeld
Opzet van geschillenbeslechting- mechanisme ikhv ondernemerschap (ADR)				Unit Alternatieve geschillenbeslech- ting ikhv ondernemerschap centre en Business Court) is opzet
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealliseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
<i>0613 Communicatiebeleid</i>	Het ontwikkelen van een infrastructuur waardoor met interne en externe klant duidelijk en optimaal gecommuniceerd kan worde door de inzet van moderne communicatie instrumenten			
Het opzetten van een professionele communicatie Unit				de communicatie unit is opgezet de communicatie en it scan is uitgevoerd Het

				communicatie plan is geformuleerd
upgraden van de afdelingen IT en voorlichting				3-tal capaciteitsversterking trainingen verzorgd Aanschaf IT en communicatie equipment
Programma: Ontwikkeling en Onderzoek				
0244 Beleid Institutionele Versterking III	Het creëren van een optimale werkomgeving voor een effectieve productiviteit en stimuleren van een kennis oriënteerde organisatie			
Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma			Personeel getraind in verschillende trainingen in en buiten Suriname	Voorzetting training van personeel
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Subsidies en Bijdragen				
0927- Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	Ontwikkeling van standaarden voor de diverse productiesectoren en de bewustwording van de gemeenschap hieromtrent	HI&T bijdrage t.b.v. exploitatie kosten van het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) is voldaan		
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Subsidies en Bijdragen				
0928- Suriname Business Forum (SBF)		HI bijdrage t.b.v. exploitatie kosten SBF		
Programma: Contributies				
2001- Contributie Verplichtingen	Het versterken van de samenwerkingsverband met internationale organisaties	De contributieverplichting zijn niet optimaal voldaan	Voldaan van contributieverplichting	Alle achterstanden in contributie verplichtingen zijn voldaan
Ontwikkelingsplan 2017-2021 Beleidsgebied Toerisme				
Programma	Doel/Programma:	Gerealiseerd Beleid 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2017
Programma: Toerisme				
Subsidie S.T.S	-E-marketing		-Introductie standaarden voor	-Exit survey gerealiseerd -Branding

			accommodaties en tourguiding -E-marketing strategie in place -Start bouwen sanitaire stops -Regionale promotie geactiveerd	Suriname -Operationalisatie infocentra bij de grensposten -Voortgang regionale promotie -Penetreren nieuwe markten
--	--	--	---	---

TITEL III: Middelenbegroting**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Ontvangsten	Realisatie 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
53	Niet Belasting Middelen						
53110	Leges Vergunningsrechten Intellectuele Eigendommen		296	300	305	310	315
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven	850	900	950	1.000	1.050	1.100
53132	Justeerloon (Ijkelden)	200	356	360	364	368	372
53153	Diverse Niet- Belasting Ontvangsten	1	2	2	2	2	2
53145	Bestekkosten	1	2	2	2	2	2
53151	Luchtaccommodatie vergoedigen		800				
	Totaal Niet Belasting Middelen	1.052	2.356	1.614	1.673	1.732	1.791
54	Leningen						
54101	CUS -IDB Lening	8.500	25.000	0	0	0	0
54107	IsDB Lening	192.100	26.000	76.000	0	0	0
	Totaal Ontvangsten uit Leningen	200.600	51.000	76.000	0	0	0
	Totaal Middelen Ontvangsten	201.652	53.356	77.614	1.673	1.732	1.791

53116- Bijdrage Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen

Het vergunningenbeleid waarbij bepaalde bedrijven en beroepen niet meer vergunningplicht zijn, zal met enige wijzigingen worden voortgezet. De wijzigingen zullen o.m. betrekking hebben op de tarieven, omdat de huidige tarieven voor het verkrijgen van een bedrijfsvergunning al jaren achterhaald zijn.

De geplande tariefsaanpassing van vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen is nog steeds een discussiepunt tussen de overheid en het Surinaams bedrijfsleven.

Daar het niet zeker is wanneer het voorstel tot tariefsaanpassing wordt goedgekeurd, heeft het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme voor het jaar 2017 de raming van vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen geraamd op

SRD. 900.000,00 op basis van 1000 nieuwe vergunningen @ SRD. 300,00 en 2000 verlengingen @ SRD. 300,00 beide voor de duur van 3 jaren.

53110 – Leges m.b.t. Vergunningsrechten voor Intellectueel Eigendom

Het Bureau Intellectuele Eigendommen (BIE) welke was ondergebracht bij het Ministerie van Justitie en Politie is op 1 april 2016 overgenomen door het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme. Ook op het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme tracht deze dienst haar werkzaamheden conform haar bevoegdheden en verantwoordelijkheden uit te voeren en zodoende financiële middelen te genereren. Conform de tarievenlijst zal de prognose een bedrag groot van ca. **SRD. 296.000, =**.

De ontvangsten voor “Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen” zullen gebaseerd zijn op de volgende tarieven:

• Inschrijving	SRD. 200,00 per verzoekschrift
• Vernieuwing	SRD. 200,00 per verzoekschrift
• Overgang	SRD. 100,00
• Adreswijziging	SRD. 80,00
• Naamswijziging	SRD. 80,00
• Beperking warenlijst	SRD. 80,00
• Doorhaling	SRD. 30,00
• Niet gewaarmerkt	SRD. 25,00
• Gewaarmerkt	SRD. 80,00

53132- Bijdrage justeerloon

Te rekenen van 1 mei 2016 zijn de nieuwe tarieven voor verleende diensten door de Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme vastgesteld.

De tariefsaanpassing van justeerloon is na ca. 3 jaren doorgevoerd.

Volgens het hoofd van deze dienst is de verwachting dat de inkomsten aan justeerloon (ijkgeden) op basis van de aangepaste tarieven voor het jaar 2017 **SRD. 356.000,00** zullen bedragen, mits de dienst zonder stagnaties van beperkte financiële middelen, zijn werkzaamheden conform opgesteld jaarplan kan uitvoeren.

De ontvangsten voor justeerloon zullen gebaseerd zijn op de nieuwe tarieven die per 1 mei 2016 zijn vastgesteld door de Ministers van Handel en Industrie & Financiën.

■ JUSTEREN VAN GEWICHTEN

- A.** Gewichten voor fijne wegingen (zoals apotheken en goudsmederijen):
- 1 mg. t/m 1000 mg. SRD. 4,00 per stuk
- B** Overige gewichten:
- van 0 gr - 500 gr. SRD. 3,12 per stuk

-	van 500 gr - 1 kg.	SRD. 4,00 per stuk
-	van 1 kg - 5 kg.	SRD. 7,50 per stuk
-	van 5 kg - 10 kg.	SRD. 10,00 per stuk
-	van 10 kg - 20 kg.	SRD. 20,00 per stuk
-	van 20 kg - 25 kg.	SRD. 35,00 per stuk
-	van 25 kg - 50 kg.	SRD. 60,00 per stuk
-	van 50 kg - 1.000 kg.	SRD. 100,00 per stuk

▪ **VERGOEDINGEN VOOR EENVOUDIGE WERKZAAMHEDEN
M.B.T. REPARATIE AAN:**

-	Toonbank weegschalen	SRD. 40,00 per stuk
-	snelwegers en balansen	SRD. 60,00 per stuk
-	Grondbascules	SRD. 100,00 per stuk
-	Weegbruggen	SRD. 300,00 per stuk

▪ **VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING
VAN WEEGWERKTUIGEN**

(mechanisch / elektronisch):

-	van 0 kg - 15 kg (ED)	SRD. 31,25 per stuk
-	van 15 kg - 30 kg	SRD. 43,75 per stuk
-	van 31 kg - 50 kg	SRD. 50,00 per stuk

Balansen (EB):

-	van 0 kg - 1 kg	SRD. 40,00 per stuk
---	-----------------	---------------------

Hangklokwegers:

-	van 0 kg - 30 kg	SRD. 37,50 per stuk
-	van 30 kg - 60 kg	SRD. 43,75 per stuk
-	van 60 kg - 100 kg	SRD. 50,00 per stuk
-	van 100 kg - 300 kg	SRD. 62,50 per stuk

Toonbank weegschalen:

-	van 0 kg - 6 kg	SRD. 25,00 per stuk
-	van 6 kg - 15 kg	SRD. 31,25 per stuk
-	van 15 kg - 25 kg	SRD. 43,75 per stuk
-	van 25 kg - 30 kg	SRD. 50,00 per stuk

▪ **VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING
VAN GRONDWEEGWERKTUIGEN (mechanisch/elektronisch)**

Grondbascules:

-	van 0 kg - 250 kg	SRD. 60,00 per stuk
-	van 250 kg - 500 kg	SRD. 108,00 per stuk
-	van 500 kg - 1.000 kg	SRD. 150,00 per stuk

VERGOEDING VOOR DIVERSE KEURING:

-	Meetstokken	SRD. 15,00 per stuk
---	-------------	---------------------

- Maatkannen(1/2dl. tot 2 liter)	SRD. 7,00 per stuk
- Pocketbalans	SRD. 40,00 per stuk
- Opstap weegschaal(laag en hoog)	SRD. 50,00 per stuk
- Babyweegschalen	SRD. 50,00 per stuk
- Alcoholmeters	SRD. 100,00 per stuk
- Remvertragsmeters	SRD. 100,00 per stuk
- Tinmeters	SRD. 100,00 per stuk
- Snelheidsmeters	SRD. 100,00 per stuk
- Asdruketers	SRD. 200,00 per stuk
- Roller-platen rem testbanken	SRD. 300,00 per stuk
- Flow meters	SRD. 120,00 per stuk

KEURING OP VERZOEK:

- Balans B.A.F. 0 - 1 kg	SRD. 50,00 per stuk
Snelwegers/ Hangkloksnelwegers:	
- Van 0 - 30 kg	SRD. 40,00 per stuk
- Van 30 - 60 kg	SRD. 45,00 per stuk
- Van 60 - 100 kg	SRD. 60,00 per stuk
- Van 100 - 300 kg	SRD. 70,00 per stuk
Grondbascales:	
- Van 0- 250 kg	SRD. 70,00 per stuk
- Van 250- 500 kg	SRD. 30,00 per stuk
- Van 500- 1.000 kg	SRD. 175,00 per stuk
Weegbruggen/Hangklokwegers (zware meetmiddelen):	
- Van 1.000- 5.000 kg	SRD. 200,00 per stuk
- Van 5.000- 35.000 kg	SRD. 300,00 per stuk
- Van 35.000- 60.000 kg	SRD. 400,00 per stuk
- Van 60.000-120.000 kg	SRD. 700,00 per stuk
- Van 120.000-150.000 kg	SRD. 1.500,00 per stuk

VII VOLUMEMETINGEN: (Twee ijkperiodes in een jaar bij benzinepompen (nozzels))

- Bulkstations	SRD. 200,00 per stuk
- Van Tankwagens	SRD. 200,00 per stuk
- Benzine Pompen (nozzels)	SRD. 35,00 per stuk
- Van Tankschepen	SRD. 300,00 per stuk
Inhoudsmaten:	
- Van 0- 20 liters	SRD. 50,00 per stuk
- Van 20- 200 liters	SRD. 100,00 per stuk
- Van 200- 1.000 liters	SRD. 150,00 per stuk
- Van 1.000- 10.000 liters	SRD. 200,00 per stuk
- Van 10.000- 20.000 liters	SRD. 400,00 per stuk

- Strooptanks	SRD. 400,00 per stuk
- Alcoholtanks	SRD. 400,00 per stuk
- Benzine Opslagtanks	SRD. 500,00 per stuk

Essaailoon (bij het iken van goud en zilver)

- Van 0 gram - 10 gram	SRD. 3,40 per proef
- Van 10 gram - 20 gram	SRD. 6,80 per proef
- Van 20 gram - 30 gram	SRD. 10,20 per proef
- Van 30 gram - 40 gram	SRD. 13,60 per proef
- Van 40 gram - 50 gram	SRD. 17,00 per proef
- Van 50 gram - 60 gram	SRD. 20,40 per proef
- Van 60 gram - 70 gram	SRD. 23,80 per proef
- Van 70 gram - 80 gram	SRD. 27,20 per proef
- Van 80 gram - 90 gram	SRD. 30,60 per proef
- Van 90 gram - 100 gram	SRD. 44,00 per proef

53153- Diverse Ontvangsten:

Ingeval het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme een activiteit zal organiseren waarbij aan de participanten een eigen bijdrage zal worden gevraagd, zullen deze ontvangsten t.g.v. de staat geïnd worden.

Deze "Diverse Niet-Belasting Ontvangsten" kunnen gegenereerd worden bij o.a. te verzorgen trainingen, te houden beurzen en tentoonstellingen t.b.v. ondernemers e.a. belangstellenden.

Dit middel is voor het jaar 2017 geraamd op **SRD. 2.000, =**.

53145- Bijdrage Bestekkosten:

Ingeval het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme openbare aanbestedingen zal houden voor levering van goederen en diensten t.b.v. het ministerie, zullen voor de verkoop van een bestek (waarin de voorwaarden zijn vervat) in verband met de inschrijving i.v.m. te houden openbare aanbestedingen, kosten in rekening worden gebracht.

Ervan uitgaande dat in het jaar 2017 voor de openbare inschrijvingen er $\pm$ 10 stuks bestek voor een minimaal bedrag van SRD. 200, = per stuk zullen worden verkocht, is dit middel begroot op **SRD. 2.000, =**.

53151- Luchthavenaccomodatie

Een gedeelte van de noodzakelijke financiële middelen ter uitvoering van het toerismebeleid zijn veilig gesteld per Presidentiele resolutie van 11 mei 2017 No. 6043/17 waarbij een bedrag van USD. 2, - per passagier beschikbaar wordt gesteld voor de uitvoering. Dit middel is geraamd voor **SRD 800.000,=**.

54101-CUS IDB Programma 2015-2017:

De uitvoering van het SUBCIP was gepland voor de jaren 2015 tot en met 2017.

In het jaar 2016 ging het om een raming van SRD 1.000.000, =

Voor het jaar 2017 bedraagt de raming voor overheidsbijdrage SRD.3.615.920, = en voor lening vanuit IDB SRD. 25.000.000, =.

54107-IsDB Lening

In de suppletoire begroting 2016 is reeds melding gemaakt van een ISDB lening á USD. 20.000.0000 voor het basisgoederen programma. Procedures van de ISDB hebben ertoe geleid dat van dit bedrag USD. 3.5 miljoen in 2017 beschikbaar wordt gesteld en het restant bedrag in het jaar 2018. Beleidsherziening voor aanwending van de middelen heeft ertoe geleid dat deze middelen uit een revolverend fonds niet meer voor import maar voor de lokale productie van basisgoederen aangewend zullen worden. Producenten zullen hiermee gefaciliteerd worden voor inputs en productiemiddelen zoals machines.

TITEL IV: PARASTATALEN**N.V. Hotelmaatschappij Torarica**

Deze Vennootschap heeft tot doel:

- het exploiteren van hotels, restaurants en cafés in de ruimste zin van het woord en het verrichten van al hetgeen daartoe behoort of daarmee in verband staat;
- te kunnen deelnemen in of zich op enigerlei wijze kunnen interesseren voor vennootschappen of andere ondernemingen van welke aard dan ook.

Stichting Toerisme Suriname (STS)

Toerisme kan een belangrijkere bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de nationale economie indien zowel de private als de publieke sector deze industrie op een professionele manier aanpakken. Toerisme is arbeidsintensief en is daarnaast een exportproduct dat bij een betere benutting/verdere ontwikkeling een grotere bijdrage zal leveren aan de betalingsbalans (deviezen inkomsten), de staatsbegroting (belastinginkomsten) alsmede werkgelegenheid. Daarnaast leidt de ontwikkeling van toerisme tot spin-off effecten die overige sectoren van de economie positief zullen beïnvloeden.

Voor het realiseren van een optimale benutting van de toerisme potenties, is het noodzakelijk dat de overheid voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor de ontwikkeling en marketing van het toerisme in Suriname. Inspanningen op het gebied van human resource development, toerisme-onderzoek, productontwikkeling, kwaliteitsbewaking (standaarden), marketing, nationale, regionale en internationale samenwerkingen, worden reeds door de STS i.s.m. overige stakeholders verricht met als uitgangspunt Suriname verder toerisme minded te maken, en het land als toerisme bestemming beter op de wereldkaart te plaatsen.

De STS is de overkoepelende toerisme organisatie, die het toerisme beleid van de overheid mede uitvoert. Vanwege haar taakstelling is de strekking van de STS coördinerend, faciliterend en begeleidend, waarbij de ondersteunende rol naar de totale sector essentieel is.

Stichting Suriname Hospitality & Tourism Training Centre (SHTTC)

Stichting SHTTC heeft als taak het trainen en doen trainen alsmede opleiden, zowel theoretisch als praktisch, van alle werknemers en toekomstige werknemers in de hospitality- en toerisme- sector, gericht op het optimaliseren van de competenties van werknemers in die sectoren en het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in de ruimste zin van het woord.

Zij tracht haar doel te bereiken door:

1. het ontwikkelen en doen ontwikkelen alsmede het verzorgen en doen verzorgen van hospitality, toerisme en aanverwante opleidingen, al dan niet in samenwerking met nationale en internationale organisaties;
2. het bevorderen en onderhouden van betrekkingen met relevante openbare en particuliere opleidingsinstituten in binnen- en buitenland;
3. het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden;
4. het op reguliere basis organiseren van seminars en workshops voor doelgroepen teneinde permanente opleiding en training te garanderen.

Paramaribo, 15 november 2017,

DESIRÉ D. BOUTERSE